

Hvidbog

Hørings svar fra Høringsportal

For

Hudson Resources
Qaqortorsuaq
Anorthosit
Projekt
(2015)

Svar fra høringen om Vurderingen af Den Samfundsmæssige Bæredygtighed (VSB).....	5
1. Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender	5
2. Ole Christensen, NunaMinerals.....	6
3. Hans Hendrik Johansen.....	7
4. Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet (PAIAN)	8
5. Flemming Hybholt.....	9
6. Dansk Center for Miljø og Energi.....	9
7. Greenpeace.....	9
8. Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK).....	10
9. Departementet for Sundhed.....	11
10. Departementet for Boliger, Byggeri og Infrastruktur	14
11. Det grønlandske arbejdstilsyn.....	15
12. GEUS.....	16
13. Inuit Circumpolar Council (ICC).....	17
14. Grønlands Erhverv (GE).....	18
15. Qeqqata Kommunia.....	19
16. Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat (KANUKOKA)	21
17. Transparency International.....	22

Høringssvar til VVM	23
1. Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender	23
2. Ole Christiansen, Nuna Minerals	23
3. Hans Hendrik Johansen.....	24
4. Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.....	25
5. Flemming Hybholt.....	27
6. Dansk Center for Miljø og Energi.....	28
7. Greenpeace.....	36
8. Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK).....	38
9. Departementet for Sundhed.....	38
10. Departementet for Boliger, Byggeri og Infrastruktur.....	39
11. Grønland Arbejdstilsynet.....	39
12. GEUS.....	39
13. Inuit Circumpolar Council (ICC).....	40
14. Grønlands Erhverv (GE).....	41
15. Qeqqata Kommunia.....	42
16. Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat (KANUKOKA).....	45
17. Transparency International.....	47

Spørgsmål og svar fra borgermøder i Qeqqata Kommunia	48
Borgermøde i Kangaamiut den 8. maj 2015, kl. 12.30 – 15.30	48
Borgermøde i Maniitsoq 8. maj 2015 kl. 19.00 – 22.00	61
Borgermøde i Itilleq 9. maj 2015	75
Borgermøde i Kangerlussuaq 9. maj 2015 kl. 19.00 – 22.00	84
Borgermøde i Sarfannguit den 10. maj 2015 kl. 11.00 – 14.00	89
Borgermøde i Sisimiut 10. maj 2015 kl. 19.00 – 22.00	100

Svar fra høringen om Vurderingen af Den Samfundsmæssige Bæredygtighed (VSB)

1. Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
1.1	Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender har ingen kommentarer.	Er noteret.		

2. Ole Christensen, NunaMinerals

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
2.1	<p>NunaMinerals er ikke direkte berørt af projektet.</p> <p>Mineprojektet er et industrimineralprojekt, som er sammenligneligt med den nu lukkede olivinmine samt med talrige stenbrud i Grønland.</p> <p>Projektet opstartes som et lille mineprojekt men har visse udviklingsmuligheder, så produktionen kan øges med tiden.</p> <p>Anorthosit anses generelt for at være prima skærvemateriale f.x. til vejbelægning på grund af materialets hårdhed, kubiske egenskaber og lyse farve.</p> <p>Skærver af Nuuk gnejs er prissat til 350 kr/m³ ab stenbrud i Nuuk. Med den forventede højere kvalitet/slidstyrke af skærver tildannet fra anorthosit har dette materiale potentiale til at kunne reducere omkostninger til vejarbejde i Grønland.</p> <p>Kan projektet levere billigere skærver til byerne, færre asfalteringer, mindre støv i byerne i Grønland?</p>	<p>Er noteret.</p> <p>Det er muligt, at anorthositmaterialet kan bruges til vejbygning i Grønland, og Hudson vil undersøge dette nærmere, når minen er etableret og i drift.</p>		

3. Hans Hendrik Johansen

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
3.1	<p>Hans Hendrik Johansen har den opfattelse, at Naalakkersuisut bør udvise stor forsigtighed, når den bevilger licens til minedrift, idet han mener, at tidspunktet er kommet, hvor grønlænderne bør tage initiativ og selv bygge minen.</p> <p>Blot fordi Hudson har fastlagt, hvor stor mængde anorthosit, der findes, og dets potentielle markedsværdi, så betyder det ikke, at regeringen er tvunget til at give dem tilladelse til at starte minedriften. Grunden kan meget vel tænkes at være, at efterspørgslen på anorthosit vil være større i fremtiden (hvis vi venter på det rigtige tidspunkt). Hvis vi havde 100 millioner kroner, kunne vi selv bygge den. Måske kan regeringen beslutte, hvordan beløbet kan skaffes, eller forhandle med Danmark eller de andre nordiske lande om beløbet.</p> <p>Det kan være, det vil tage 10 til 15 år, men mineralerne forsvinder ikke, og udbyttet vil gavne grønlænderne og ikke canadierne. Prisen på anorthosit vil sandsynligvis være 3 til 5 gange højere i løbet af de næste 10 til 15 år.</p>	<p>Dette er en beslutning, som hører under den grønlandske regering.</p>	<p>Hudson Resources har efterforsket efter mineraler i området i mange år, og ifølge råstofloven har et selskab, som er indehaver af en efterforskningslicens, og som har fundet en kommerciel forekomst, ret til at modtage en tilladelse til udnyttelse af forekomsten på visse betingelser. Desuden skal selskabet indgå en IBA-aftale, som blandt andet skal sikre fordele for Grønland og Qeqqata kommunia i form af job, kontrakter for grønlandske virksomheder, øget kompetence og etablering af sociale og uddannelsesmæssige fonde. Udviklingen i IBA-aftalerne i Grønland såvel som i f.eks Canada har et stigende fokus på, hvordan udvindingsindustrien vil skabe fordele for lokalsamfundene nær minen. Naalakkersuisut og Qeqqata kommunia vil være parter i IBA-aftalen sammen med Hudson Resources. Andre fordele for Grønland er indkomstskatter, selskabsskatter, kildeskatter og royalties.</p>	<p>Ingen</p>

4. Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet (PAIAN)

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
4.1	PAIAN bemærker, at VSB'en (fodnote otte, side 73) henviser til afsnit 5.4.3 for en detaljeret beskrivelse af de beskyttede arealer i nærheden af det berørte område. Men VSB indeholder ikke noget afsnit 5.4.3.	Er noteret.		Fodnoten er ukorrekt og vil blive rettet til henvisning til afsnit 3.3.5.

5. Flemming Hybholt

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
5.1	Ingen bemærkninger til VSB	Er noteret.		

6. Dansk Center for Miljø og Energi

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
6.1	Ingen bemærkninger til VSB	Er noteret.		

7. Greenpeace

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
7.1	Ingen bemærkninger til VSB	Er noteret.		

8. Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK)

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
8.1	KNAPK bemærkede, at foreningen af fiskere og fangere i Kangaamiut (KAPP) støtter lokale fiskeres og fangeres levering af traditionelle levnedsmidler til minen.	Er noteret. Hudson støtter ideen om at købe traditionelle grønlandske levnedsmidler fra lokale fiskere og fangere; skal godkendes af Naalakkersuisut.	Hudson Resources bedes kontakte Grønlands Veterinær- og Fødevaremyndighed (uumasut@nanoq.gl) for at indhente oplysninger om kravene, som regulerer det pågældende område. Det bør i det mindste nævnes i VSB-rapporten, at kravene til levering af levnedsmidler til minen vil være tilgængelige på selskabets hjemmeside i god tid før minens anlægsfase påbegyndes.	VSB vil blive opdateret med dette.

9. Departementet for Sundhed

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
9.1	Råstofdirektoratet skal sikre, at projektets påvirkning af sektorer, som lokalsamfundene baserer sig på, er medtaget i VSB.	Spørgsmålet hører under den grønlandske regering (Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel).	Dette er allerede et krav iht. vejledningen for udarbejdelse af VSB.	Ingen
9.2	Hudson Resources bør bidrage økonomisk til en undersøgelse af baselinjebefolkningen i Grønland, specielt i det lokale område Qaqortorsuaq. En tilsvarende befolkningsundersøgelse bør udføres regelmæssigt, f.eks. hvert 4. år, under hele minens livetid. Projektets langtidsmonitorering af helbredsindikatorer bør udvides til at omfatte relevante indikatorer fra befolkningsundersøgelserne.	Hudson føler ikke, der er grundlag for at finansiere befolkningsundersøgelser i Grønland. Hudson vil bidrage økonomisk til kulturelle, sociale og uddannelsesmæssige formål i Qaqqeta kommune igennem IBA-aftalen.	Det fremgår af IBAen, at: 14.1.1 Naalakkersuisut overvåger og vurderer allerede den offentlige sundhed gennem en grundlæggende undersøgelse, der udføres hvert fjerde år med fokus på Naalakkersuisuts væsentligste offentlige sundhedsområder; psykisk helbred og velvære, alkohol, vold, kost, fysisk aktivitet, rygning og seksuelt overførte sygdomme. For at forhindre uønskede sundhedsmæssige og sociale konsekvenser af aktiviteterne i henhold til tilladelsen i Qeqqata skal rettighedshaveren bidrage til længerevarende undersøgelser, som er rettet specifikt mod den offentlige sundhed i Qeqqata Kommunia.	Ingen

9.3	Forebyggende og helbredende sundheds- og livsstilskampagner bør implementeres, specielt kampagner som forbygger rygning, indtagelse af alkohol og stofmisbrug. Dette omfatter en løbende monitorering af livstilen.	Er noteret.		Hudson vil opdatere VSB'en med en bemærkning om, at selskabet vil fastsætte retningslinjer, som er på linje med grønlandsk sundhedspolitik for rygning.
9.4	Licenshaveren bør indgå en samarbejdsaftale med Departementet for Sundhed og Departementet for Boliger, Byggeri og Infrastruktur angående sundhedstjenester.	Hudson er åben over for forslaget, men ønsker at kende indholdet i dette samarbejde.	Det er et krav for godkendelse iht. §§19 og 43 at en sådan aftale indgås. Før aktiviteterne start bedes Hudson Resources fremlægge statistikker for myndighederne, som kan give et indtryk af antallet og typen af ulykker i et åbent brud af tilsvarende størrelse i Australien eller Canada.	Er noteret.
9.5	Hudson bør sikre monitorering og tilsyn udført af professionelt sundhedspersonale, ligesom de grønlandske sundhedsmyndigheder bør have adgang til klager over behandling.	Er noteret. Hudson vil tillade monitorering af dets sundhedsprogram på stedet.	Desuden anmodes Hudson Resources om at opdatere VSB-en, så den indeholder en bemærkning om, at en kvalificeret sundhedsmedarbejder også vil være på stedet, når minen er lukket.	Hudson tilføjer, at "en sundhedsmedarbejder kan være til stede på stedet, når minen er lukket, forudsat at arbejdsstyrken har en størrelse, som kræver det.
9.6	Licenshaveren skal overholde bestemmelserne i den gældende sundhedslovgivning.	Er noteret.	Er noteret.	

9.7	Hudson Resources bør implementere et "internt ansvarssystem" (IRS). Dette blev gennemført med succes ved guldminen i Nanortalik. Systemet bygger på princippet, hvor alle har et direkte ansvar for sundhed og sikkerhed som en vigtig del af den pågældendes arbejde i minen og på arbejdsstedet. IRS blev udviklet og bruges i canadiske miner.	Er noteret.	Implementering af IRS bør drøftes og behandles i en eventuel aftale mellem Hudson Resources og sundhedsmyndighederne.	
-----	---	-------------	---	--

10. Departementet for Boliger, Byggeri og Infrastruktur

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
10.1	Departementet for Boliger, Byggeri og Infrastruktur har ingen bemærkninger til høringen.	Er noteret.		

11. Det grønlandske arbejdstilsyn

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
11.1	<p>Det grønlandske arbejdstilsyn bemærker, at afsnit 2.2.8 i VSB fastslår, at det planlægges at medarbejderne skal arbejde i fast rotation med fire ugers arbejder fulgt af to ugers tjenestefrihed. Man ønsker at gøre opmærksom på, at bekendtgørelse nr. 32 af 23. januar 2006 (benævnt som nr. 32 i brevet med bemærkninger) i henhold til arbejdsmiljøloven i Grønland fastlægger hvileperioder og hviledage i Grønland. Særligt § 4 bestemmer, at ansatte skal have en ugentlig fridag, som skal knyttes direkte til en daglig hvileperiode. § 19 bestemmer, at det er muligt, at arbejdsgiveren og medarbejdernes fagforening kan aftale, at der kan være op til 12 dage mellem to hviledage. Det er også muligt, iht. § 32, at Direktøren for Arbejdstilsynet kan fravige kravene i § 3 og § 4 (en daglige hvileperiode på 11 timer en ugentlig fridag) fordi arbejdet involverer mineaktiviteter. Det grønlandske arbejdstilsyn mener ikke, at en fravigelse af kravene i bekendtgørelsen vil gøre det muligt at arbejde permanent i 4 uger uden en ugentlig fridag.</p>	<p>Er noteret. Den endelige plan for rotation er endnu ikke fastlagt, og det vil kun ske efter yderligere drøftelse med lokalsamfund og relevante organisationer. Hudson vil opfylde alle lovens bestemmelser.</p>	<p>Arbejdsforholdene skal aftales med arbejdsmarkedets organisationer, og skal naturligvis overholde loven.</p>	<p>Hudson vil tilføje en linje, hvori det slås fast, at selskabet vil overholde alle gældende love, sådan som anvist af Arbejdstilsynet på Grønland.</p>

12. GEUS

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
12.1	<p>GEUS har følgende generelle bemærkninger til høringen:</p> <p>A) Det bør sikres, at GEUS har adgang til geologisk prøveudtagning på området, sådan som fastlagt i § 2 stk. 4 i Inatsisartut lov nr. 7 af 7. december 2009.</p> <p>B) Hvis der ønskes en vurdering af beregningerne af ressourcer og udvinding, som ligger til grund for lønsomhedsstudiet, kan GEUS kun udføre denne på baggrund af den detaljerede informationer, som de ikke er i besiddelse af.</p>	<p>Er noteret.</p> <p>Hvis ønsket kan alle geologiske data findes på Hudsons hjemmeside, og de blev overdraget til Selvstyret sammen med lønsomhedsstudiet.</p>	<p>Ad B) vurdering af beregningerne af ressourcer og udvinding vil blive udført af Departementet for Finanser og Råstoffer eller en tredjepart efter aftale.</p>	

13. Inuit Circumpolar Council (ICC)

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
13.1	I forbindelse med afsnittet om beskæftigelse af lokal arbejdskraft anbefaler ICC, at opmærksomheden særligt rettes mod det segment af arbejdskraften, som ikke aktuelt beskæftiges i forbindelse med mineprojekter. Den almindelige opfattelse er, at uddannelse og træning løser dette problem. Derfor er det ICC's synspunkt, at der skal fokuseres tæt på træning og uddannelse i nært samarbejde mellem Hudson og de offentlige myndigheder.	Er noteret.	IBA-en omfatter emner som lokal arbejdskraft og uddannelse/træning. Dette kan omfatte krav i forbindelse med opgradering af færdigheder og genopfriskningskurser for grønlandsk arbejdskraft i samarbejde med uddannelsesinstitutioner samt lokale og nationale myndigheder.	
13.2	ICC bemærker også, at pga. nedskæring i tilskud fra Naalakkersuisut til organisationen, som begrænser dets ressourcer, er det vanskeligt at gennemføre en dybtgående analyse af det omfattende og til tider meget komplekse tekniske høringsmaterialer fra mineprojekter.	Er noteret. Dette hører under emner, som den grønlandske regering svarer på.	I Råstofloven er der afsat et beløb, som har til formål at sikre, at lokalsamfund og enkelte personer, som er berørt af et specifikt mineralprojekt, kan søge økonomisk bidrag til udførelse af undersøgelser eller indsamling af oplysninger og modtage rådgivning vedrørende uklare punkter eller spørgsmål. Samtidig kan relevante registrerede grønlandske organisationer som ICC søge om økonomisk bidrag til udførelse af undersøgelser eller indsamling af oplysninger om et specifikt mineralprojekt.	

14. Grønlands Erhverv (GE)

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
14.1	Den grønlandske erhvervsorganisation har ingen bemærkninger til VSB og VVM fra Hudson Resources angående deres anorthositprojekt i Qaqortorsuaq	Er noteret.		

15. Qeqqata Kommunua

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
15.1	<p>Kommunen Qeqqata bekræftede, at der har været afholdt offentlige møder i Kangaamiut, Maniitsoq, Itilleq, Kangerlussuaq, Sarfannguit og Sisimiut i tidsrummet fra den 8. til den 10. maj 2015.</p> <p>De takkede ministrene for at have deltaget i møderne.</p> <p>Den bekræftede, at det er kommunens indtryk, at befolkningen er interesseret i projektet og ser frem til igen at starte en aktiv mine i kommunen.</p> <p>Kommunen har gennemgået VSB og VVM og mener, at det generelt er et meget fornuftigt mineprojekt med en positiv indvirkning på samfundet og kun meget få og overkommelige miljøpåvirkninger.</p>	Er noteret.		
15.2	Qeqqata kommune mener, at side 17 og side 50 angående transport af medarbejderne bør udvides, så det er tydeligt, at de planlagte passagerbåde (vandtaxi'er) mellem minen og Kangerlussuaq, Maniitsoq og Sisimiut skal stoppe i Kangaamiut og Itilleq.	Der vil blive udarbejdet en detaljeret transportplan, når selskabet har en bedre forståelse af, hvor dets medarbejdere kommer fra. Hudson vil samarbejde med Qeqqata kommune om at udvikle en egnet plan, som vil betjene alle de lokalsamfund, hvor det er nødvendigt.	Dette er en del af VSB-en.	Der vil blive tilføjet et afsnit angående bådtransport, som vil være på linje med IBA-drøftelserne.

15.3	Qeqqata kommune mener, at side 37 bør tydeliggøres. I VSB er det oplyst, at Hudsons kontor vil være placeret i Sisimiut, mens det under de offentlige møder kom frem, at det nævnte kontor vil være placeret i Kangerlussuaq.	Kontorets placering er endnu ikke blevet besluttet, men det kommer til at ligge indenfor Qeqqata kommune. Sisimiut eller Kangerlussuaq er de mest sandsynlige steder.	Er noteret.	Vi vil tilføje en linje med en bemærkning om, at kontorets placering endnu ikke er afgjort.
15.3	Qeqqata kommune mener, at side 70 angående ATV og adgang på snescooter for nogle fangere med tilladelse fra kommunen er forkert. Kommunen udsteder ikke særskilte tilladelser til enkelte fangere, men giver generel tilladelse til motoriseret kørsel om vinteren for hele fangererhvervet i området syd for Kangerlussuaq.	Er noteret. VSB vil blive opdateret i henhold hertil.	Er noteret.	VSB vil blive tydeliggjort angående ATV-trafik, så indholdet afspejler reguleringen.
15.4	Det er kommunens vurdering, at det er meget vigtigt, at arbejdskraften i Qeqqata kommune nemt kan komme til minen med passagerbåde, hvis andelen af lokal arbejdskraft bliver høj. Ligeledes kan lokale forsyninger af fiskeri- og fangstprodukter samt friskvareprodukter nemt komme til minen med passagerbåde. Det vil både bidrage til omsætning for lokale fangere og fiskere samt til god og sund kost for minearbejderne. Derfor er det af stor vigtighed, at VSB'en omtaler anvendelsen af passagerbåde mere tilbundsående.	Er noteret. Langt den største del af transporten forventes at ske med båd, men da projektet også vil være i drift under vintermånederne, er det vigtigt at have andre transportmidler til rådighed, som kan forsyne projektet, når isdannelse gør bådtransport usikker eller umulig.	Hudson Resources bedes kontakte Grønlands Veterinær- og Fødevarermyndighed (uumasut@nanoq.gl) for at indhente oplysninger om regulering af fødevareforsyning osv. I VSB-rapporten skal det anføres, at kravene til fødevareforsyning til minen vil være tilgængelige på selskabets hjemmeside i god tid før anlægsfasen begynder.	Hudson vil tilføje en linje, som slår fast, at selskabet vil publicere kravene til forsyning af frisk kød og fisk til lejren efter konsultation med Grønlands Veterinær- og Fødevarermyndighed.

16. Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat (KANUKOKA)

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
16.1	KANUKOKA vurderer, at projektet vil have positive samfundsmæssige konsekvenser, men vil understrege vigtigheden af, at licenshaver sørger for tæt kontakt med lokale fisker- og fangerforeninger, lokale arbejdsgiverforeninger og kommunens jobcentre (samt lokale social- og sundhedsmyndigheder) for at maksimere de positive virkninger og minimere de negative virkninger af projektet på lokalsamfundet.	Er noteret.	Er noteret.	
16.2	KANUKOKA tilslutter sig Qeqqata kommunes bemærkninger om betydningen af at etablere en effektiv transport for de lokale medarbejdere til og fra minen, da det kan fungere som en flaskehals for lokal arbejdskraft.	Er noteret. Hudson samarbejder med Qeqqata kommune om udarbejdelse af en gennemførlig transportplan for medarbejderne.	Er noteret.	Vil blive opdateret som for 15.2

17. Transparency International

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
17.1	I VSB-rapporten over vurdering af samfundsmæssig bæredygtighed fremhæves det, at denne rapport vil bidrage til udviklingen af en plan for fordele og virkninger, som vil blive anvendt som basis for forhandling af en Impact Benefit-aftale (IBA) med interessenterne. TIG anbefaler, at både Qeqqata kommune og lokale NGO'er inddrages i denne proces på et tidligt stadium.	Spørgsmålet hører under den grønlandske regering.	Ligesom det har været tilfældet under tidligere IBA-processer i Grønland, vil lokale myndigheder og relevante interessenter blive inddraget i IBA-processen. De lokale interessenter repræsenteres af kommunen under forhandlingerne om IBA. Hudson Resources forpligter sig i IBA-en til løbende at opdatere lokalsamfundene og Qeqqata kommune om selskabets aktiviteter.	
17.2	TIG har bemærket, at projektet forventes at fortsætte i mindst 20 år. På baggrund af den lange tidshorisont anbefaler TIG, at den løbende genforhandling, for eksempel hvert 5. år aftales under forhandlingerne af IBA.	Spørgsmålet hører under den grønlandske regering.	IBA-en vil blandt andet blive delt i to dele. En hovedtekst og bilag. Bilagene indeholder de fleste betydningsfulde forpligtelser hvad angår fordele for lokalsamfundene. Bilagene er gyldige i ét år. Hvert år vil opfyldelsen af forpligtelserne blive gennemgået. Efter gennemgangen vil der blive udarbejdet opdaterede bilag med forpligtelserne for det følgende år. Desuden vil arbejdsmarkedets parter få mulighed for at fremsætte bemærkninger til udkastene til bilag. Derfor genforhandles en del af IBA allerede på årsbasis.	

Høringssvar til VVM

1. Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
1.1	Har ingen kommentarer til VVM	Er noteret	Kræver ingen kommentar af miljømæssig karakter	Ingen

2. Ole Christiansen, Nuna Minerals

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
2.1	Har ingen kommentarer til VVM	Er noteret	Kræver ingen kommentar af miljømæssig karakter	Ingen

3. Hans Hendrik Johansen

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
3.1	Mr. Johansen mener, at mineområdet er et vigtigt område for moskus, rensdyr og forskellige fiskearter. Han mener minen vil have en enorm indflydelse på dem. Han ønsker at regeringen nøje overvejer dette, før de siger ja til minen. Han mener de dyr der lever der bør bevares og Hudson skulle flytte og finde et andet sted at bygge en mine forhåbentlig i et andet land	Er noteret	DCE / GN har ingen oplysninger, der understøtter Mr. Johansens udsagn om moskusokse, rensdyr, og fisk. Vi er enige i at minen vil have en indvirkning på en meget lokal skala omkring minen. Med hensyn til moskusokse og rensdyr kan man forvente at virkningen vil være meget lille set i forhold til hele populationer af moskus og rensdyr og størrelsen af deres område. Vedrørende fisk, det er korrekt, at fjeldørred kan yngle i floden som dræner fra mineaffaldssøen. Afbødende foranstaltninger er en streng kontrol og at retningslinjerne følges det vil minimere risikoen for forurening af floden. Endvidere har toksicitetstests vist, at vandet vil have en lav toksicitet	Ingen

4. Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
4.1	<p>PAIAN konstaterer, at Itillinguaq, fjorden 4 til 5 km sydvest for minen er registreret som en forårs rasteplass for den Grønlandske blisgås. Ifølge VVM juni 2013 er et ynglende par blev observeret ved St.L-11, ca. 2,5 km fra pit stedet (VVM s. 65). Det bemærkes at den Grønlandske blisgås er noteret på Grønland røde liste over truede arter som Moderat truede. (Grønland Rødlister - 2007 s.79- 80).</p> <p>Bestanden bevaringsstatus beskrives som ugunstig. Da man i de sidste par årtier har været vidne til en betydelig nedgang i bestanden. Det bemærkes endvidere at foråret rasteplasser der typisk anvendes i de første tre uger af maj er meget vigtige for gåsens ynglesucces. Blisgæs er særligt sårbare over for forstyrrelser på foråret rasteplasser.</p> <p>VVM bemærker, at mineaktiviteterne ikke "forventedes" at påvirke rasteplasserne. "forskning i virkningerne af støj på dyr er relativt små " (VVM, s. 108 og 116-117). Med dette i tankerne, er det PAIAN vurdering, at den potentielle virkning af Blisgåsen ikke er beskrevet tilstrækkeligt detaljeret i VVM, og at der er behov for at præcisere dette yderligere. Afhængigt af hvad sådanne yderligere undersøgelser / litteraturstudier viser kan det være, at</p>	<p>Noteret. Hudson vil overvåge tilstedeværelsen af Blisgæs og træffe passende foranstaltninger, hvis de er i nærheden af minen for at begrænse eventuelle forstyrrelser i løbet af foråret. Det er værd at bemærke, at de rugende gæs som er observeret i 2013 er 2,5 km fra mine området og på den anden side af flere fjeldkamme. INUPLAN er kommet frem til at de ikke vil blive påvirket af støj, støv eller andre menneskelige aktiviteter. Det skal også bemærkes, at Itillinguaq dalen ligger langt fra minen og ingen aktiviteter eller medarbejdere forventes at være til stede i området, hvilket eliminerer risikoen for forstyrrelse af forårs rasteplassen.</p>	<p>PAIAN har ret i deres kommentar om bevaringsstatus og følsomheden af den Grønland blisgås. Den er dog opført som truet (EN) på Grønland røde liste. Moderat truet er en fejlagtig oversættelse fra dansk. Itillinguaq dalen er blevet undersøgt for foråret rasteplasser for Blisgæs i 1995, 1997 og 2000. Tallene var henholdsvis 36, 106 og 103 og de to sidstnævnte numre udgjorde 4,6 og 3,2% af hele populationen disse år. Det betyder, at dalen er af international betydning for denne gås population. Men med tilkørselsvejen til minen fra nord, vurderer DCE / Grønlands Naturinstitut at det ikke vil medføre forstyrrelse af gæssene, på grund af den relativt lange afstand (5-6 km) og højdeforskel (370 m). <u>Det er imidlertid vigtigt, at ingen aktiviteter (herunder fritidstid / fritidsaktiviteter) med tilknytning til minen, vil foregå i den følsomme periode (maj-begyndelsen af juni) i Itillinguaq dalen.</u></p> <p><i>EAMRA: Ovenstående markerede sætning bør indgå i VVM.</i></p>	<p>En note vil blive tilføjet, at personalet ikke vil have tilladt til at komme ind i Itillinguaq Fjorden i foråret.</p>

	mineaktiviteter bør begrænses i perioder, således at Blisgåen ikke forstyrres.			
4.2	PAIAN bemærker at VVM. Bruger beskrivelsen af værdsatte økosystem komponenter (VEC), og en vurdering af mine projektets indvirkning på disse. PAIAN bemærker, at drikkevandet sø (sø E) ikke indgår som en VEC (VVM s. 28-29). PAIAN anbefaler, at søen E bliver beskrevet som en VEC, at det påvirker vurderes og rapporteres, og der er beskrevet, hvilke beskyttelses- og afbødende foranstaltninger.	Afsnit 4.5.3 i VVM beskriver vandforsyning og vandbehandling for projektet. Det er specifikt beskrevet, hvordan vandet vil blive trukket fra Sø E. Dette er vand der ellers ville have løbet i fjorden. <u>Intet vand eller spildevand vil blive returneret til Sø E og ingen menneskelig aktivitet vil finde sted inden for Sø E's opland.</u> Hudson mener derfor at søen E er korrekt fortolket i VVM og er ikke en VEC.	DCE / GN er enig med det selskab, at der ikke er vand kvalitet problem i Sø E, men vi er enige med ministeriet i at det bør nævnes i rapporten. Endvidere bør reduktionen i udledning fra søen og påvirkning af vandføring (formentlig ubetydelig) vurderes. <i>EAMRA: Den markerede sætning bør være en del af teksten i denne sektion</i>	Sætning vil blive tilføjet.
4,3	I VVM bemærker Hudson Resources at deres planer er at bruge Arctic diesel som den primære energikilde (VVM, s. 115). Derimod er det ikke klart hvilken type brændstof skibene der anløber havnen vil bruge. Dette er en vigtig del af risikovurderingen. Grønland har også fokuseret på svovlemissioner, så det er interessant at vide om der er krav til svovlindhold ikke kun på brændstof der anvendes til at generere energi (elektricitet) men også på det brændstof som skibene bruger.	Hudson kan ikke gennemtvinge hvilken type brændstof skibene brug, men med start i 2017, skal alle skibe i det arktiske område overholde den nye Polar Code. Den nyligt vedtagne internationale kode for skibe, der opererer i Polar Waters (Polar Code) og relaterede ændringer gøre det obligatorisk i henhold til både den internationale konvention om sikkerhed for menneskeliv på søen (SOLAS) og den internationale konvention om forebyggelse af forurening fra skibe (MARPOL) . Arktisk diesel vil blive brugt til alt det tunge udstyr på stedet. Svovlindholdet i diesel er til europæiske standarder. Alt nyt tunge udstyr vil live op til EU Stage 3b udledning.	DCE / GN finder svaret fra virksomheden passende.	Ingen

5. Flemming Hybholt

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
5.1	<p>Mr. Hybholt bemærker, at der i VVM står at projektet er drevet af diesel-generatorer fordi der ikke er nogen lokal energikilde fra vind eller vandkraft.</p> <p>Men da der synes at være potentiale for at projektet udvides over tid, og der er en mulighed for minedrift til udvinding af alumina anses det for vigtigt at muligheden for at erstatte diesel-baserede EI produktion med vandkraft. Han mener, at regeringen i forbindelse med godkendelse af projektet bør sikre at en vandkraft løsning er tilgængelig.</p> <p>Hudson bør ikke have nogen indvendinger ved at købe vandkraft fra regeringen fordi det vil spare dem køb af diesel og vedligeholdelse af Diesel kraftværk. Det vil også give betydelige miljømæssige fordele.</p>	<p>Hudson har behandlet muligheden for at udnytte vandkraft i afsnit 4.8.2 i VVM. Konklusionen blev, at der ikke er potentiale for vandkraft i nærheden af projektet.</p>	<p>DCE / GN finder også, at der bør tilskyndes til anvendelse af vandkraft.</p> <p>Behandling af aluminiumoxid ville være et andet projekt og kræver en separat VVM.</p>	<p>Ingen.</p> <p>Som skrevet i rapporten der er ingen</p>

6. Dansk Center for Miljø og Energi

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
6.1	<p>4.5.5 Fast affald.</p> <p>I VVM står at bortskaffelse af organisk affald vil ske via forbrænding og farligt affald vil blive bortskaffet off site. VVM bør også indeholde en beskrivelse af metoder til bortskaffelse af uorganisk ikke-farligt affald, og hvordan alt affald vil blive håndteret før forbrænding eller transport til et godkendt deponeringsanlæg, og onsite forbrænding procedure.</p>	<p>Bortskaffelse af uorganisk affald er dækket i afsnit 7.7. Uorganisk affald vil blive sikkert opbevaret på stedet i et bestemt område, inden de transporteres med båd til Kangerlussuaq.</p>	<p>DCE / GN anbefaler, at afbrænding af affald foregår på en officielt godkendt forbrændingsanlæg uanset placeringen af denne. Forbrænding skal finde sted ved en temperatur på mindst 850 ° C.</p> <p>En detaljeret plan for affaldsbehandling skal beskrives i en affaldshåndteringsplan, der er en del af Environmental Management planen. EAMRA: virksomheden skal beskrive hvordan alle former for affald (brændbart ikke-farligt, ikke-brændbar ikke-farligt og farligt) skal håndteres i generelle vendinger.</p>	<p>En detaljeret affald MGMT plan vil være i EMP.</p> <p>En note vil blive tilføjet</p>
6.2	<p>5.3.1 Vandkvalitet. Kun én vandprøve fra hver af de 5 stationer er præsenteret i VVM. Dette er ikke nok. I retningslinjerne fra 2011 hedder det, at baseline undersøgelse bør omfatte "nogle år" ofte 2-3 år, og at sæsonbettinget og årlige variation skal integreres i baseline beskrivelsen.</p> <p>Dette er særlig vigtigt da prøverne er høj i nikkel og da kobber koncentrationerne overstiger de vandkvalitet vejledende værdier med en faktor fire. Navnet på det laboratorium der udførte analyserne mangler.</p>	<p>Noteret. Yderligere prøver blev opsamlet og opbevaret hos DCE. Disse prøver vil blive analyseret og indarbejdet i VVM. Med hensyn til nikkelindhold i vandprøverne, skal det bemærkes at værdierne er godt under de Grønland vand retningslinjerne og ikke et problem. Vandanalyse vist i tabel 7.1 blev udført af Forskningsrådet Saskatchewan. En note vil blive tilføjet til tabellen for at referere til dette.</p>	<p>DCE / GN finder svaret fra virksomheden passende. Med hensyn til nikkel vides det ikke om denne eller andre metaller "er godt under de Grønland vand retningslinjerne og ikke et problem" før en fuld sæson serie er analyseret.</p> <p>EAMRA: Den endelige VVM skal indeholde data fra yderligere prøver. Tabel 7.1 skal referere Saskatchewan Forskningsråd som kilde til data.</p>	<p>Der vil b livetilføjet. Note vil blive tilføjet til at sige yderligere vandprøver vil indgå, når de foreligger.</p>

6.3	<p>Tabel 5.3. Ikke alene er de værdier for totalt opløst fast stof usandsynlig høj (som nævnt i rapporten) og skulle kasseres. Der er normalt en tæt forbindelse mellem opløste faste stoffer og ledningsevne, men det er umuligt at kontrollere som enhed i Tab 5.3 er mS, og enheden er μS i baggrunds feltrapport tabel 3.</p> <p>Også mængden af suspenderet stof (TSS) er usandsynligt høje og indikerer meget uklart vand som tilsyneladende ikke er tilfældet da vandet er beskrevet som "klare vand i søer og åer".</p> <p>Da TSS er en vigtig parameter for det fremtidige overvågningsprogram, er det vigtigt at etablere nye baseline værdier fra direkte målinger og ikke ved at indblende (defekte) NTU værdier.</p>	<p>INUPLAN har bekræftet, at de total opløst tørstof uretmæssigt blev rapporteret som g / l, og skulle have været mg / l. Tabellen vil blive rettet i overensstemmelse hermed.</p>	<p>DCE / GN accepterer svaret fra virksomheden, men finder at svaret ikke behandler kommentarer på TSS</p> <p>EAMRA: Korrektion af tabel</p>	<p>Tabel vil blive rettet med rigtige mængder.</p>
6.4	<p>7.3.1 Mineaffaldets kemiske sammensætning.</p> <p>Det første afsnit i dette afsnit indeholder en sætning der har behov for korrektion og præcisering for at sikre nøjagtigheden. VVM siger " Hovedelementerne i Affaldsmateriale " mineaffald" er meget lig den originale anorthosite bortset fra signifikant reducerede niveauer af jern (Fe_2O_3) og magnesium (MgO) Figur 7.3 illustrerer forskellen i den kemiske sammensætning af de to sten produkter ". Tallet refereres til Figur 7.5, ikke Figur 7.3. Endvidere Figur 7.5 viser den kemiske</p>	<p>Noteret. Afsnittet vil blive ændret og figur henvisning rettet</p>	<p>DCE / GN finder svaret fra virksomheden passende.</p> <p>EAMRA: Afsnittet ændres og figur henvisning rettet.</p>	<p>Afsnit vil blive ændret og reference korrigeret.</p>

	<p>sammensætning af malmen til forsendelse og mineaffaldet men omfatter ikke værdierne for den originale anorthosite. En henvisning til tabel 4.1 skal foretages. Det fremgår af figuren og fra beskrivelsen af processen i 4.3.2, at denne sætning bør fastslå at mineaffald indeholder øgede niveauer af jern og magnesium i forhold til den oprindelige anorthosite, ikke reducerede niveauer.</p>			
6.5	<p>7.3.2 Mineaffalds søen beskrivelse (s. 98) og 7.3.3 mineaffaldets indvirkninger på ferskvandet (s. 100). Vi har gentagne gange oplyst at 1 meter vand over mineaffaldets aflejring i Sø A er ikke tilstrækkelig. Vi er enige i at det er vigtigt at mineaffaldet ikke resuspenderes ved forstyrrelser (is eller vind) som anført i VVM.</p> <p>Det er vores anbefaling at ikke mindre end 5 meter vand dækker mineaffald i søen. Overvågningsdata af vanddybder, is dybder og suspenderede faste stoffer når minen er i drift kan derefter anvendes til at vurdere om dybden kan reduceres yderligere hvis eller når ekstra volumen er nødvendig senere i minen liv. De anbefalede 5 meter vand fribord vil hjælpe med at sikre en tilstrækkelig opholdstid for bundfældning af suspenderet stof. Det vil muligvis også tillade en sikker forvaltning af suspenderede partikler på tværs af sæsonbetinget og årlige variation i søens vandstand og tillader op til 2 meter</p>	<p>Hudson og DCE har tidligere diskuteret dette i detaljer i 2014, hvorefter teksten blev aftalt for mineaffald i afsnit 7.3.2.</p>	<p>DCE / GN henviser til et brev dateret den 12. februar til EAMRA fra DCE / GN.</p> <p>Med hensyn til mineaffaldes vand dække DCE / GN skrev:</p> <p>'Aktuelle tilgange til mineaffalds management: omfatter forberedelse inddæmning (dæmning stabilitet, liners, kontrolstrukturer vand såsom afløb) mineaffald forberedelse, mineaffald aflæsning og aflejring, mineaffald konsolidering, mineaffald overfladevand behandling, dekanteres vandbehandling, nedsivning kontrol, mineaffald dækker (både, til operationelle og lukning fasen af minen), nødberedskab og reaktion i tilfælde af f.eks inddæmning fejl, dækning fejl, og et program for kontrol og overvågning af mineaffald facilitet.</p> <p>Under den operationelle fase af minen projekte mineaffald er anbragt i ingeniørmæssige indeslutning strukturer og i mange tilfælde er vanddækket 1-2 m vand. For at undgå vind og vand erosion</p>	<p>Teksten vil blive opdateret som foreslået.</p>

	<p>isdannelse om vinteren mens det stadig tillader et given niveau af ufrosset vand til at tillade bundfældning vinteren over og også indregner for usikkerhed i fremtidige vandstand i forbindelse med klimaforandringerne.</p>		<p>og sikker langsigtet kemisk og fysisk stabilitet, de rehabiliterede konstruerede strukturer er re-vegetation og et langsigtet overvågningsprogram udvikles og implementeres. Gældende praksis, f.eks. Australien, Canada og USA, kræver at mineselskaber rehabiliterer mineaffald anlæg ved afslutningen af projektet. Det omfatter afvanding af mineaffaldet, mineaffald konsolidering (behandling) og dækker mineaffald med forskellige lag af faste materialer for at undgå oxygen infiltration / diffusion og dermed ARD formation.</p> <p>I Hudson Resources Inc. miljøvurdering med titlen "Environmental Impact assessment (EIA) for the White Mountain Anorthosite Mining" s.150, viser, at de vigtigste aktiviteter for lukning af minen, især for mineaffalds søen er fjernelse af bygget anlæg ved siden af søen og fjernelse af rør i søen.</p> <p>DCE / GN noter følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De litteratur papirer vedrørende mineaffalds vand der anvendes i at vælge vanddybe dækning er relateret til konstruerede strukturer ikke til naturlige vandområder! - De metoder, der henviste til overveje et vand dækning for mineaffald på 100 år, mineaffald i forbindelse med White Mountain anorthosit Mining Project "vil være dækket med vand for evigt. 	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> - Ingen rehabilitering af mineaffald ved afslutningen af projektet beskrives i Hudson Resources Inc VVM. - Litteraturen angiver, at resuspension ikke er en funktion af dybde og vind-genereret stress alene, men også afhænger af andre faktorer, såsom samhørighed og selv-konsolidering af mineaffaldet og stedets topografi. Vi har ingen indikation af de forventede egenskaber af White Mountain mineaffald. - Fra litteraturstudier som er vedlagt er den mindste dækkende vanddybde fra 0,2 m til mere end 3 m. - Desuden siger det medsendte materiale at det kun overveje forskydningsbelastning for vindhastighed på op til ca. 15 m / s. Langs vestkysten af Grønland har vi årlige storme på mere end 40 m / s. Ved Kangerlussuaq er maksimum mindre, men White Mountain ligger lige midt mellem kysten og Kangerlussuaq og den maksimale vindhastighed er ukendt. - Litteraturen nævner ikke at der kan ske forstyrrelse af sedimentet som følge af isdække, som kan være op til 2 m i området. På den anden side kan isdækket beskytte søen fra vinden, men isen kan forstyrre sedimentoverfladen når isen brækker op om foråret. - De tre papirer som Hudson Resources Inc. Har medsendt konkluderer alle at 	
--	--	--	---	--

			<p>yderligere undersøgelser er påkrævet. Mian & Yuanful (2003): "Yderligere arbejde er derfor nødvendigt for at udvikle en formel eller en model som ville kunne indarbejde processernes samhörighed, selv-konsolidering, flokkulering, falder hastigheden, mineaffalds søens hydrologi og vandbalance. Disse parametre skal kvantificeres for at kunne lave en beregning for udformningen af vandet dækket for mineaffalds søen der medfører en væsentlig reduktion af resuspension og dermed oxidation af sulfid bærende mineaffald. Dette ville føre til nedsat koncentration af tungmetaller i vandet og dermed bedre overholdelse af lovgivningsmæssige standarder "</p> <p>DCE / GN har i brev af 3. oktober 2013 anbefalede at Sø A i det mindste skal have 5 m vand dække over det bortskaffet mineaffald i sø A for at undgå forstyrrelse og resuspension af mineaffald anbragt på bunden af søen A. DCE / GN fandt ikke tilstrækkeligt bevis i disse artikler til at ændre denne anbefaling! Topografi og de ekstreme vejforhold i Grønland er en del af vores vurdering.</p> <p>EAMRA: Der er aftalt den følgende tekst i dette afsnit:</p> <p><i>På et senere tidspunkt i projektet kan vand dækket over mineaffald kan blive et problem. Længe før dette tidspunkt vil selskabet foretage observationer af den fysiske natur af mineaffald i søen over</i></p>	
--	--	--	---	--

			<p><i>flere år. MRA vil godkende en minimum vanddybde på grundlag af resultaterne af disse bemærkninger og den bedste miljøpraksis. Det er vigtigt at vinter isen ikke er så tyk at den vil forstyrre overfladen på mineaffaldet, og der er tilstrækkeligt vand over mineaffaldet så det give mulighed for aflejring af suspenderet stof under mineaffald aflæsning. Samt at der skal der være tilstrækkelig dækning til at sikre vind inducerede bølger ikke resulterer i aflejring af mineaffald, (reference Li et al, 1997. Mian og Yanful 2003. Yanful og catalansk, 2002; Adu-Wusu et al. 2001).</i></p>	
6.6	<p>VVM bør også bedre beskrive, hvordan spuling vil forgå for at sikre at mineaffald bliver deponeret på bunden efter hensigten og hvordan dette vil blive forvaltet i det tidlige forår når projektet genoptages og der med stor sandsynlighed er maksimum isdække på søen Søen kan være isdækket fra november til juni og minen forventes at være operativ fra marts til december.</p>	<p>En detaljeret beskrivelse af en simpel proces såsom spuling ville ikke være passende for et VVM-dokument. I de koldere måneder hvor der er risiko for frysning vil varme blive anvendt i rørsystemet for at sikre flow.</p> <p>Rørsystemet vil deponere mineaffald langt under isdække.</p>	DCE / GN accepterer respons	Ingen
6.7	<p>9. miljøovervågning Program. miljøovervågning programmet skal beskrives nærmere i et særskilt dokument når en udnyttelsestilladelse er godkendt. Kommentarer nedenfor er beregnet til at rådgive om de oplysninger der præsenteres i VVM og repræsenterer ikke nødvendigvis en endelig eller fuldstændig evaluering af overvågningsprogram som GN / DCE anbefaler gennemført.</p>	Er noteret	Ingen kommentarer kræves	Ingen

6.8	9.1 Marine overvågnings Program. Kun én overvågnings post er planlagt i Itilleq Fjord som vil modtage spildevandet fra mineaffalds søen. Hvis ferskvandsovervågningen viser nogen ferskvands påvirkninger kan yderligere marine overvågning være nødvendige i fremtiden.	Er noteret	DCE / GN accepterer, at virksomheden tager kommentaren i betragtning.	Ingen
6.9	9.2 Ferskvands overvågnings Programmet. Vand kvalitets overvågning hver tredje måned vil ikke være af tilstrækkelig i betragtning af sæsonudsving af vand tilstrømningen og de få prøver der er blevet indsamlet i løbet af baseline studiet. En høj frekvens af vandprøver i de første år og især i de første måneder efter at vandet er begyndt at løbe. Når et årstidsvariationens mønster er etableret kan programmet revideres. Vand udstrømning fra sø A skal også måles kontinuerligt ved hjælp af f.eks. en vandstand logger.	Er noteret	DCE / GN accepterer, at virksomheden tager kommentaren i betragtning.	Ingen

7. Greenpeace

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
7.1	<p>Fra det materiale som er leveret af Hudson Resources Inc. Har Greenpeace ingen væsentlige problemer med det foreslåede projekt. Organisationen vil gerne påpege nogle områder hvor det skal undersøges om den potentielle skade på miljøet kan reduceres.</p>	<p>Er noteret</p>	<p>ingen kommentar</p>	<p>Ingen</p>
7.2	<p>Baseret på den nuværende VVM er det Greenpeace holdning at det ikke er blevet tilstrækkeligt undersøgt (eller alternativt forklaret), om det er muligt at drive minen ved hjælp af vandkraft. Greenpeace erkender at oprettelsen af et særskilt vandkraftværk ved Naajat ikke er muligt men om det er logistisk muligt at forbinde minen til vandkraftværket i Sisimiut bør undersøges. Dette vil reducere minens CO2-belastning og samtidig at reducere risikoen for olie- og diesel spild da behovet for transport af disse gennem fjordene vil blive reduceret betydeligt.</p> <p>Hvis regeringen vælger at godkende minen baseret på dieselgeneratorer bør der være en yderligere forudsætning for Hudson at levere oplysninger om foranstaltninger til at mindske risikoen for spild af dieselolie til miljøet. Der skal være et minimumskrav for skibe der anvendes til transport af denne olie at de opfylder de nødvendige is klasse for tankskibene og Hudson skal have enten</p>	<p>Hudson har behandlet muligheden for at udnytte vandkraft i afsnit 4.8.2 i VVM. Det blev bestemt at der ikke er potentiale for vandkraft i nærheden af projektet. En powerline til Sisimiut er heller ikke realistisk i betragtning af kablet vil blive (100 km) og et antal fjorde skal krydse.</p> <p>Hudson kan ikke gennemtvinge den type brændstof skibene skal brug, men med start 2017 vil alle skibe i det arktiske område være nød til at overholde den nye Polar Code. Den nyligt vedtagne internationale kode for skibe, der opererer i Polar Waters (Polar Code) og relaterede ændringer gøre det obligatorisk i henhold til både den internationale konvention om sikkerhed for menneskeliv på søen (SOLAS) og den internationale konvention om forebyggelse af forurening fra skibe (MARPOL) . Arktisk diesel vil blive brugt til alt det tunge udstyr på stedet. Svovlindholdet i diesel er til europæiske standarder. Alt nyt tunge udstyr vil opfylde</p>	<p>DCE / GN finder også at der bør tilskyndes til anvendelse af vandkraft.</p> <p>DCE / GN finder svaret fra virksomheden passende.</p>	<p>Ingen</p>

	<p>on-site oprydning udstyr eller alternativt lave en forudgående aftale med en tredjepart. Det er heller ikke beskrevet i høringsdokumenter om skibene vil blive drevet af heavy fuel olie. Greenpeace mener at Grønland Hjemmestyre endnu ikke har gennemført en lov der forbyder fuelolie som strømkilde for skibe i grønlandske farvande. Hvis dette er korrekt, anbefaler Greenpeace at det skal gøres som et specifikt krav før en endelig godkendelse.</p>	<p>EU 3b motor udlednings krav.</p>		
7.3	<p>Det synes rimeligt at antage at aflejring af mineaffald i søen A ikke vil medføre væsentlig forringelse af miljøet. Samtidig er det opmuntrende at der vil være løbende målinger af sø og flodsystemerne. Greenpeace vil opfordre til at disse resultater vil være let tilgængelige for offentligheden og at Grønland Hjemmestyre afsætte ressourcer til at udføre sin egen prøveudtagning.</p> <p>Det står at mineaffald ikke indeholder tungmetaller, sulfider eller kemikalier. Imidlertid fremgår det ingen steder i dokumenterne om der er radioaktive materialer eller fluor i mineaffaldet. Hvis det er tilfældet, er det yderst relevant og bør naturligvis indgå i høringsdokumenter.</p>	<p>Malmen og mineaffaldet indeholder ikke radioaktive elementer eller fluor.</p>	<p>DCE / GN finder at hvorvidt data vil være tilgængelige for offentligheden, der skal behandles af regeringen i Grønland.</p> <p>DCE / GN finder svaret fra virksomheden passende.</p>	<p>Ingen</p>
7.4	<p>Trods det faktum at det er uden for Greenpeaces fagområde vil organisationen anbefale Hudson's målsætning på 80% grønlandske medarbejdere skal være obligatorisk. Dette krav kan indeholde en</p>	<p>Noteret. Skal fastlægges i IBA-forhandlingerne.</p>	<p>Kræver ingen kommentar af miljømæssig karakter</p>	<p>Ingen</p>

	gradvis opskalering men bør også omfatte sanktioner hvis virksomheden ikke opfylder de fastsatte mål.			
7.5	Endelig er det problematisk at der ikke er noget defineret levetid på minen. Alternativt bør der være en gennemgang af mine miljøpåvirkning på maksimalt 20 år. På grundlag af en sådan revision kan regeringen revurdere miljøpåvirkninger og den efterfølgende revision af godkendelsesvilkår.	Skal behandles af regeringen i Grønland.	DCE / GN bemærker, at VVM gælder i 20 år. Hvis virksomheden ønsker at udvide produktions perioden bør en supplerende VVM forberedes rettidig. EAMRA: Det skal nævnes i projektbeskrivelsen, at denne VVM beskriver en mine levetid på 20 år og at enhver forlængelse ud over 20 år vil kræve en yderligere miljøgennemgang.	En note vil blive tilføjet, at mineaffalds planen vil blive opdateret til godkendelse forud for året 20

8. Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK)

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
8.1	Ingen kommentarer til VVM	Er noteret	Er noteret	Ingen

9. Departementet for Sundhed

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
9.1	Ingen kommentarer til VVM	Er noteret	Er noteret	Ingen

10. Departementet for Boliger, Byggeri og Infrastruktur

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
10.1	Ingen kommentarer til VVM	Er noteret	Er noteret	Ingen

11. Grønland Arbejdstilsynet

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
11.1	Ingen kommentarer til VVM	Er noteret	Er noteret	Ingen

12. GEUS

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
12.1	Ingen kommentarer til VVM	Er noteret	Er noteret	Ingen

13. Inuit Circumpolar Council (ICC)

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
13.1	Inuit Circumpolar Council noterer at de har gennemgået bemærkningerne Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet (PAIAN) og Flemming Hybolt. De er enige med PAIAN at på grund af sin status som en moderat truede fuglearter og placeringen af foråret rastpladserne for blisgåsen bør det undersøges nærmere.	Noteret. Der henvises til Hudson kommentar til PAIAN på dette spørgsmål. Hudson vil overvåge for tilstedeværelsen af den Grønlandske blisgås og træffe passende foranstaltninger hvis de er i nærheden af mineområdet for at begrænse eventuelle forstyrrelser i foråret. Det er værd at bemærke, at de rugende gæs som blev observeret i 2013 er 2,5 km fra pit-området og på den anden side af flere kamme. INUPLAN konkluderet at de ikke vil blive påvirket af støj, støv eller andre menneskelige aktiviteter. Det skal også bemærkes, at Itillinnguaq dalen ligger langt fra minen og ingen aktiviteter eller medarbejdere forventes at være til stede i området, hvilket eliminerer risikoen for forstyrrelse af forårs rastpladserne.	Se kommentare under punkt 4.1. (PAIAN)	Ajourført Punkt 4.1.
13.2	ICC støtter generelt anvendelsen af vedvarende energikilder i forbindelse med mineprojekter. Som Mr. Hybolt bemærkede, synes det indlysende da Anorthosit Projektet har en rimelig lang levetid, at mulighederne for strøm fra vandkraft blive grundigt undersøgt.	Hudson har behandlet muligheden for at udnytte vandkraft i afsnit 4.8.2 i VVM. Det blev bestemt at der ikke er potentiale for vandkraft i nærheden af projektet.	DCE / GN finder også at der bør tilskyndes til anvendelse af vandkraft.	Ingen

14. Grønlands Erhverv (GE)

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
14.1	Grønland Erhverv har ingen kommentar til VSB- og VVM-redegørelsen fra Hudson Resources angående deres anorthosit projekt i Qaqortorsuaq	Er noteret	Er noteret	Ingen

15. Qeqqata Kommunia

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
15.1	Qeqqata Kommunia mener at side 42 med hensyn til brændstoftanke med dobbelt væg med spildbakker er godt og sikkert men foranstaltninger til at beskytte mod spild under påfyldning bør nævnes da det kan gå galt. Rutinemæssig fyldning kan for eksempel kræve at en eller to personer overvåger enhver påfyldning af brændstof fra start til slut.	Noteret. Hudson vil have omfattende sikkerhedsprocedurer på plads for brændstofpåfyldning forud for projektet opstart.	DCE / GN anbefaler, <u>at forebyggelse af olieudslip vil blive beskrevet i detaljer i en Environmental Management Plan.</u> <u>Reaktion på olieudslip skal beskrives i detaljer i en Emergency (or Spill) Response Plan, som er en del af Environmental Management Plan.</u> <i>EAMRA: De markerede sætninger bør indgå i VVM for at præcisere at dette spørgsmål vil blive dækket i EMP</i>	Sætning vil blive tilføjet som anbefalet.
15.2	Qeqqata Kommunia mener at på side 42 At minen selvfølge skal have et magasin til sprængstoffer, men det nævner ikke hvad der sker med dette, når området forlades om vinteren. Det bør sikres at der ikke er adgang til besiddelse af sprængstoffer	Sprængstoffet vil blive opbevaret i, af regeringen godkendte containere med pigtråd hegn. Projektet vil altid have sikkerhedsfolk på stedet selv når projektet ikke kører i de to måneder om året.	Kræver ingen kommentar af miljømæssig karakter.	Ingen
15.3	Qeqqata Kommunia mener at på side 44 vedrørende anvendelse af rensningsanlæg siges der intet om substandard materiale (slam kage) medmindre det er nævnt som "organisk affald på side 45. Det skal nævnes som andet materiale som skal bortskaffes ved afbrænding.	Det planlagte system producerer meget lidt slam. Hvad der produceres vil blive brændt eller komposteres, ifølge lovgivningen	DCE / GN finder svaret fra virksomheden passende.	Ingen

15.4	<p>Qeqqata Kommunua mener at på side 45 om afbrænding af farligt affald ved høj temperatur ikke bør ske. Farligt affald</p> <p>(og andet affald) kan afleveres i Kangerlussuaq på Mittarfik eller i Maniitsoq med miljø modtagestation.</p>	Noterede	<p>DCE / GN er enig med Qeqqata Kommunua. Farligt affald må ikke brændes, men skal opsamles og transporteres til et godkendt miljø modtagestation.</p> <p>EAMRA: Afsnittet om afbrænding af farligt affald skal korrigeres i overensstemmelse med DCE / GN kommentar ovenfor.</p>	Afsnit vil blive korrigeret i henhold til kommentar n.
15.5	<p>Qeqqata Kommunua mener at på side 45 Om hvordan andet affald bortskaffes bør uddybes. Hvor høj er temperaturen i den forbrændingsovn som beskrives og hvorvidt affaldet bliver helt afbrændt. Tilsvarende med andet affald, bør der søges rådgivning hos kommunen i form af affaldssortering og aflevering.</p>	En omfattende plan for bortskaffelse af affald vil blive udviklet i samarbejde med kommunen før påbegyndelsen af minedrift.	<p>DCE / GN anbefaler, at afbrænding af affald foregår på et officielt godkendt forbrændingsanlæg uanset af placeringen af denne. Forbrænding skal finde sted ved en temperatur på mindst 850 ° C.</p> <p>DCE / GN er enig med Qeqqata Kommunua, at kommunen bør høres for at samarbejde om en affaldshåndteringsplan.</p> <p>DCE / GN finder svaret fra virksomheden passende.</p>	<p>Sektion opdateret</p> <p>Med minimumstemperatur.</p> <p>Sætning indføres</p> <p>Vedrørende samarbejde med kommunen</p>
15.6	<p>Qeqqata Kommunua mener, at på side 45 om at have et groft skøn af affaldet delt i Fraktioner og påtænkte bortskaffelse. Fraktioneringen kan for eksempel være metal, farligt affald, brændbart affald, ubrændbart affald (ikke metal), organisk affald.</p>	En omfattende plan for bortskaffelse af affald vil blive udviklet i samarbejde med kommunen før påbegyndelsen af minedrift.	<p>Se ovenfor 15,5</p> <p>DCE / GN finder svaret fra virksomheden passende.</p>	Ingen

15.7	Qeqqata Kommunian noterer sig at på side 45 om affald - det skal med i vurderingen, med regelmæssige båd transport om de også kan bruges til at transportere af affaldsfraktionerne	Noterede	DCE / GN er enig med Qeqqata Kommunian, og finder det passende, at selskabet tager det punkt i betragtning.	Ingen
15.8	Qeqqata Kommunian mener at på side 45 vedrørende mineaffald i form af partikler mindre end 1 mm med jernindhold sorteres ved hjælp af magnetisme og bortskaffes i søen er en god løsning. Men jernindholdet synes så stort at udvinding måske kan betaler sig. Det er endda knuses til finkornet størrelse. Det skal også nævnes at deponering i søen forårsager rust farvning på grund af oxidation af jernindholdet.	Jernpartiklerne nedsænkes i vand i et oxygen reduceret miljø, og som sådan, forventes kun begrænset iltning (rust) at forekomme.	DCE / GN finder svaret i selskabet tilstrækkelig på mineaffald oxidation, men finder at selskabet ikke svare på om det jern beriget malm kan eksporteres i stedet for deponeret.	Ingen
15.9	Qeqqata Kommunian noterer sig at på side 68 ikke nævner, at Itillinnguaq mellem Itilleq fjord og Kangerlussuaq Fjord er en trærute for rensdyr. Den bør udvides og hvis data er fra 1980 stadig er korrekt. Så skulle mine medarbejderenes adgang til Itillinnguaq forbydes / begrænses.	Noteret. Medarbejdere vil blive begrænset fra alle områder som anses for en trærute.	DCE / GN finder svaret fra virksomhedens tilstrækkelige og har ingen bemærkninger	Ingen
15.10	Qeqqata Kommunian noterer sig på side 97 Det ser ud til at mineaffald indeholder meget mindre jern end det oprindelige materiale som udvindes. Hvis mineaffald indeholder magnetisk materiale skal det så ikke have et højere jernindhold.	Denne henvisning vil blive rettet så der står at mineaffald har et forhøjede niveau af jern.	DCE / GN finder svaret fra virksomheden passende.	Der vil blive rettet

16. Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat (KANUKOKA)

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
16.1	<p>En vigtig tabel i VVM Tabel 1.1 "Oversigt over miljøpåvirkninger" er uoverskuelig og inkonsekvent i sin brug af begreber og er heller ikke omfattende. Det bør anbefales, at tabellen bliver ændret og strammes op. Tabellen kan renses for "forurene elementer" står i kolonnen "værdsat økosystem komponent" mens "Mulig miljøpåvirkning" udtrykkes som "Freshwater". Samtidig erklærede "Mulig Impact" som "Aflæsning af mineaffald i søen A" hvor andre rækker er angivet som "Valued økosystem" mens "Mulig miljøpåvirkning" opført som den samme (f.eks. Hvirvelløse). I den anden linje er mærket "Bird" som "Valued økosystem komponent" og "olie- og kemikalieudslip" som "Mulig indflydelse", men som "mulig indflydelse" angivet kun "Tab af isolation." I denne sammenhæng kunne med fordel tilføjes, forgiftning, tab af levesteder, virkningen af fouragering og frugtbarhed osv. langsigtet</p>	<p>Noteret. Denne tabel blev udarbejdet af Inuplan / Golder og bruger industri standards retningslinjer og er i overensstemmelse med andre EIA som er indsendt i Grønland.</p>	<p>DCE / GN enig med KANUKOKA. Nogle af VEC's mulige virkninger og mulige indvirkninger er blandet op. Tjek venligst og korrekte.</p> <p>EAMRA: kontrol og rettelse i tabellen</p>	<p>VEC tabel vil blive revideret og korrigeret</p>

16.2	Det er dokumenteret i VVM at indvirkningen på dyrelivet i området ikke umiddelbart giver anledning til bekymring bortset fra ynglende blisgæs og der er ikke andre truede arter som potentielt bliver berørte. De bør i denne forbindelse minimere risikoen for utilsigtede skader og lidelser. De bør informere medarbejdere om de foranstaltninger der skal tages for at undgå de sårbare områder i givende tids perioder.	Noterede	DCE / GN er enig med KANUKOKA, og finder det passende at selskabet tager det punkt i betragtning.	Ingen
16.3	KANUKOKA er enig med Qeqqata kommune i at spild af olieprodukter ofte sker i ved overførsel og tankning af olieprodukter. Der bør derfor være særlig fokus på at etablere sikre procedurer, backup systemer og rutiner ved tankning og transport af olieprodukter.	Noteret. Hudson vil have omfattende sikkerhedsprocedurer på plads for brændstofpåfyldning forud for projektet opstart.	DCE / GN anbefaler, at forebyggelse af olieudslip vil blive beskrevet i detaljer i en Environmental Management Plan. Det anbefales at have en plan for olieudslip som skal beskrives i detaljer ved en nødsituation (eller Spild) som er en del af Environmental Management Plan	Formulering er blevet tilføjet for at afspejle kommentar
16.4	Rapporten mangler en vurdering af konsekvenserne af et skibsforslis og efterfølgende olieudslip fra et fragtskib i fjorde	Noteret. Dette behandles i rapporten sikkerhed til søs rapporten, som sendes særskilt til regeringen i Grønland.	DCE / GN finder svaret fra virksomheden passende.	Ingen

16.5	I forbindelse med lukning af minen bør det anbefales at dette sker i tæt dialog med lokalsamfundene. Da for eksempel infrastrukturen senere kan være til værdi for fællesskaber. De kan bevares og eventuelle betingelser kan forhandles fremfor at fjerne dem.	Enig og noteret.	<p>Fra et miljømæssigt perspektiv DCE / GN anbefaler at stedet ved lukning er tæt på fuldstændig rehabiliteret, men anerkender også værdien af eksempelvis infrastruktur for samfundet.</p> <p>DCE / GN finder svaret fra firmaet passende og tilskynder til, at virksomheden udvikler nedlukningsplaner i tæt samarbejde med de lokale samfund samt myndighederne.</p> <p>EAMRA: Det bør indgå i VVM, at virksomheden vil udvikle nedlukningsplaner endelige i tæt samarbejde med de samfund samt myndighederne</p>	Formulering tilføjede vedrørende høring for lukning planen.
------	---	------------------	--	---

17. Transparency International

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VVM
17	Ingen kommentarer til VVM	Er noteret	Er noteret	Ingen

Spørgsmål og svar fra borgermøder i Qeqqata Kommunua

Borgermøde i Kangaamiut den 8. maj 2015, kl. 12.30 – 15.30

Ca. 50 mødte op

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
	Noah Filemonsens:			
1.1	Vi har fået at vide at Hudson Resources har haft diamantefterforskning. Der er ingen der ved, hvem der har haft fordel af den diamantefterforskning. Jeg håber, at der vil komme en gave som kan være til fordel for bygden.	Der er diamanter, men der er ikke nok. Stenen skal knuses for at få diamanten ud. Vi konkurrerer med Afrika, som har diamanter i sand.	<i>Svar fra Borgmester Hermann Berthelsen:</i> Man skal være opmærksom på, at der skal indgås IBA-aftaler, der skal give andre fordele til borgerne. Eksempelvis har rubinminen ved Qeqertarsuatsiaat indgået en aftale, til gavn for lokalsamfundet. Derfor kan I være sikre på, at vi vil arbejde for at sikre, at I får noget.	
1.2	Hvad med tømrere? Der skal jo nok bygges barakker.	Vi har brug for tømrere. Mange af hallerne bliver af stål, men mandskabshuse bliver træhuse. I anlægsfasen skal der bygges en lille by.		
	Søren Lyberth:			
2.1	Lad os huske fangstdyrene, for der har været meget varmt i de senere år. På den anden side har jeg ikke	I bruger stedet til at stille joller op. Den havn vi bygger, kan også blive brugt, som nødhavn. Vi kommer også til at		

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
	noget imod mineprojektet. Derfor vil jeg bare give min støtte til projektet, bare det kan blive til fordel for vort land. Jeg har ikke de store bekymringer.	have brændstof, og vi samarbejder med Tele for at få sat en repeater op, så vi kan få mobildækning i området. Dette vil give ekstra sikkerhed.		
	Efraim Olsen, formand for KNAPP:			
3.1	<p>Vi er blevet hørt tidligere, og man har især ønsket at høre om vores holdninger om miljø og natur. Vi har læst i rapporten, især om det der handler om fiskeri og fangst. Mineprojektet ligger tæt på ørredelv, som leverer ørreder til Kangerlussuaq. Og i nærheden ligger der en sommerplads til rensdyrjagt og ørredfangst. Hvad har man tænkt sig at gøre ved affald? For vi har ønske om, at affald ikke får indvirkning på miljø og natur.</p> <p>Fiskerne og fangerne har et ønske om at være med til at levere til minen, når arbejdet kommer i gang, da dette vil have positiv indvirkning økonomisk. Vi får i dag kurser i håndtering af levnedsmidler betalt af landskassen. Hvis dette ikke skal være forgæves, bør vi også få</p>	Der er ingen planer om at bygge yderligere vej end det der er planlagt.		

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
	<p>mulighed for at levere til sådanne virksomheder. For at opsummere, så har området mindst indvirkning på fiskeri og jagt. Hvad mener man egentlig om at bygge en vej i Sarfartog til Angujartorvik. Tak for at jeg har fået mulighed for at udtrykke fiskernes og fangernes holdning.</p> <p>Jeg undrer mig over navnet Qaqortorsuaq, for vores Qaqortorsuaq har vores forfædre fortællinger om. Når man efter tre måneder skulle hjem fra rensdyrjagt skød de med riffel mod Qaqortorsuaq. Nogle gange var der ekko, men ikke andre gange. Når der ikke var ekko fik man bange anelser på vej hjem af. Forfædrenes Qaqortorsuaq er ikke det samme sted, som i mineprojektet kaldes Qaqortorsuaq.</p>			

	Nukaaraq Barnabas Larsen:			
4.1	<p>Man må forvente at der vil være affald fra minen, såsom store maskiner, tønder, madrester og emballage. Hvad har man tænkt sig at gøre med affald? Hvad skal der ske med landet, den dag minen bliver forladt?</p> <p>Hvad er det helt præcist det farlige gas, som blev nævnt under fremlæggelsen?</p>	<p>Før vi kan starte en mine, skal vi lægge et depositum, som er stor nok til, at vi kan sejle alt hvad vi har bragt ind ud igen. Der skal også være penge til genetablering. Det vil sige fjerne bygninger, beton og alt.</p> <p>Med hensyn til affald, ser vi meget positivt på hvad de har gang i i Sisimiut. Der er madaffald i kølecontainere og det kunne være en mulighed for os også. Giftigt affald, dvs. spildolie og lignende, skal samles sammen og sejlet med RAL til Nuuk eller Danmark. Det er vigtigt for os, at vi ikke efterlader noget. Jeg arbejdede for Tele Greenland i Østgrønland for 12 år siden. I samlede alt fra farvede glas, olie og batterier og sendte det til Danmark. Jeg tror vi gør det samme her. Der er meget strenge krav på vores spildevand, og der skal være et rensningsanlæg for vores toilet og bad.</p> <p>Der blev sagt noget om giftige stoffer. Det støv, der skal smides ned i søen er sten med jern. Det som er sorteret fra ved hjælp af en magnet. Støvet skal i søen, for ellers vil det flyve væk, hvis det blev på landoverfladen. Hele området er af den stenart, så det eneste der vil være er en lidt større koncentration af</p>		

		<p>jern. Hvad angår CO2 er det primært udstødningsgasser fra store maskiner. Vi kommer til at købe nyt materiel, som har mindst mulig udslip. De gamle vil vi bruge til de dør.</p>		
--	--	---	--	--

	Arne Martinsen:			
5.1	<p>Hvad angår Qaqortorsuaasaq er der færrest jagtsteder og der samles mindst vinterforråd. Jeg støtter projektet.</p> <p>De har tænkt sig at bruge grønlandsk arbejdskraft, og der er stor ledighed. Der er mulighed for at få sig en uddannelse som maskinfører. Muligheden for, at man kan komme på kursus eller uddannelse bør gøres mere synlig, for udsigten til midlertidige varige jobs i Qeqqata Kommunia er værd at støtte.</p>			
	Aalibaaraq Berthelsen:			
6.1	<p>Hvordan har man tænkt sig at sikre den sø, som skal bruges til affald? Jeg vil gøre opmærksom på, at der ikke altid har været rensdyr i området.</p> <p>Det er betryggende, at de fremlægger et ikke bekymrende projekt. Hvis der havde været uran i, havde der været kraftig protest.</p>			

<p>6.2</p>	<p>Hvis Kvanefjelds-projektet sættes i gang vil 40 procent fårholderstederne blive inaktive. Der kan sagtens gros roer og kartofler i Kangerlussuaq. Derfor vil jeg opfordre til at man prøver at plante det i Kangerlussuaq.</p>		<p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Vi tager imod anbefalingen, men folk må af egen drift afprøve den mulighed. Der er en lille fond, som man kan søge til i april og oktober, som giver midler alt efter hvor realistisk projekter er.</p>	
-------------------	---	--	---	--

	Esra Rosing:		
7.1	<p>Hvis havnen skal bygges, og det vil skulle bruges som nødhavn, vil vi takke meget for det. For det er et område med kraftig strøm, hvor der kan opstå behov for hjælp, når man er ude at sejle i området.</p> <p>Jeg ved, at I skal benytte meget store maskiner på 23 tons. Jeg har ellers fået nogle maskiner til Kangaamiut, men der er ingen opgaver i disse år, for der er ingen snerydning. Hvis det fortsætter, har vi ingen opgaver. Vil der være en mulighed for, at de kan bruge mine maskiner? Jeg har ellers to på 8 tons hver. Kan vi blive hjulpet her i bygden, for det går ned af bakken, selvom vi tidligere har været i stand til at være velkørende. Jeg ville være taknemmelig hvis I kan være behjælpelige.</p>	<p>Det er svært med maskiner, for det bliver specielle maskiner. Og jo flere forskellige maskiner der er, så skal der være flere reservedele, og det bliver dyrt. Men vi skal bruge mange maskinførere, og det vil vi gerne ansætte folk til. Vi er i gang med at sætte et træningsprogram op i samarbejde med Råstofskolen i Sisimiut. Vi vil specialtræne folk til at de kan blive opkvalificeret. Der vil også være træning på stedet. Det er store dumpere og de skal ned af bakke. De skal derfor lære at bruge retrateren og ikke bremserne. Det er noget vi skal lære folk at bruge. Men primært skal vi bruge mange maskinførere.</p> <p>Når vi når lidt længere i processen laver vi en liste over hvad for nogle folk vi skal bruge, hvad for serviceydelser og lignende vi skal bruge. Så kan man se hvad folk kan byde ind med.</p>	

7.2	Man kan måske også bruge folk med både til at transportere arbejdere, udstyr og andet?	Vi får brug for folk til at sejle os frem og tilbage, når der skal være holdskifte hver 2-3 uger ad gangen. Men dette kommer på plads senere. Der bliver meget persontransport, og det giver god mening for os at bruge folk fra kommunen til at løse opgaven.		
7.3	Spørgsmål til Naalakkersuisut. Hvilke planer har I for os. Siden min konfirmation – jeg fylder 70 år i år – har man haft råstofefterforskninger, og nu sker der heldigvis noget. Har Naalakkersuisut planer om at give tilladelse snart eller vil man vente i flere generationer endnu? Hvor mange efterforskninger har I tænkt jer at give af tilladelser i den kommende fremtid?		<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>I den Olie- og Mineralstrategi 2014-2018, som Naalakkersuisut godkendte sidste år, står der, at der er planer om at nå at godkende 5-10 tilladelser de næste 10 år. Udover planerne i Søndre Strømfjord har vi andre forhåbninger. Bl.a. er der sjældne jordarters metaller med radioaktivitet, som selvstyret arbejder med lovgivningsmæssigt, som vi arbejder for skal gælde fra næste år. Vi arbejder for, at 10 projekter sættes i gang i løbet af de næste 10 år. Dette her projekt ser vi som et mindre projekt.</p> <p>Et af de store projekter, som er mest klar, er Kvanefjeldsprojektet, som vil skabe 700-800 arbejdspladser, mens mine er åben. Vi siger i strategien, at vi ønsker, at minen bliver åbnet. Vi ønsker også at sikre, at produktionen</p>	

			<p>fra minen sker i vort land, så vi kan få størst mulig fordel af minen blandt andet ved skatteindtægter fra faste arbejdspladser.</p> <p>IBA-forhandlingerne er ikke tilfældige. Vi arbejder med aftalerne for at sikre at byggeri, service, uddannelse mv. kommer borgerne til gode. Vi er i fuld gang med at kikke på de lovgivningsmæssige rammer, så vi kan sikre en mere effektiv service.</p> <p>Naalakkersuisut betragter muligheden for at skabe indtægt til landet, så derfor støtter vi at projekter kan blive realiseret så hurtigt som muligt, ligesom vi støtter realiseringen af Hudson Resources mineprojekt.</p>	
--	--	--	--	--

	Hans V. Kreutzmann:			
8.1	<p>Hvilke muligheder har dem som primært er grønlandssprogede? Og hvad med sikkerheden? Dem der sejler i fjorden tager en stor mængde brændstof med, vil der være mulighed for at tanke? Er der planer om sikkerhedsdelen?</p> <p>Hvordan vil I sikre lokal beskæftigelse?</p>	<p>I udgangspunktet er minesproget internationalt, så der er engelsk. Alle sikkerhedsprocedurer, skiltning mv. vil være på engelsk, for ellers vil det blive forvirrende. I det daglige er der ingen problemer med, at arbejderne er rent grønlandssprogede. Arbejdsledere skal så være tosprogede.</p> <p>I anlægsfasen vil vi tilbyde arbejde på kontrakt. Det bliver nok de store firmaer, store entreprenørfirmaer, der kommer til at byde, og de kommer formentlig til at bruge lokalt arbejdskraft. Anlægsfasen kommer til at være på et års tid.</p> <p>Vi kommer til at have et tankanlæg på havnen med brændstof. Der skal dog betales med kontakter, for jeg tror ikke, at vi kommer til at have dankortterminal.</p>		
8.2	Hvorfor har I placeret havnen i Søndre Strømfjord og ikke i Itilleq-fjorden?	Der er meget stejlt ned til Itilleq-fjorden, og vi kan ikke få de store skibe ind der.		

	Tønnes Kreutzmann, bygdebestyrelsen:			
9.1	<p>Dette er en besked. Landet i Søndre Strømfjord har beboerne i Kangaamiut altid benyttet når de skulle samle vinterforråd. Dette skal fortsætte, så derfor er der være stor opmærksomhed, når der er tale om at benytte landet. Derfor er jeg enig med Herman (borgmester Herman Berthelsen) om at der skal indgås IBA-aftale.</p> <p>Jeg kan se en mulighed for samarbejde med Itilleq eksempelvis, når der skal leveres til minen. Eksempelvis får børnene i Thule en lille gave af Thule Air Base til jul. Vil der være mulighed for, at der kan ske noget lignende?</p>	<p>Som del af IBA-aftalen har vi planer om at lave sociale fonde, som vil give penge ud til sport eller noget socialt. Men man skal nok søge til fondene.</p>		
	Nukaaraq Barnabas Larsen:			
10.1	<p>Vil I placere jeres hovedkontor i Kangaamiut?</p>	<p>Det vil vi overveje.</p> <p>-----</p> <p>Vi har ingen planer om at placere vores kontor i Nuuk. Vi overvejer Sisimiut.</p>	<p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Vi har altid sagt til dem, at de skulle have kontor i Qeqqata Kommunia, for hvis det ligger i Nuuk vil der være mere modstand, mens der vil være bedre støtte fra befolkningen og kommunen, hvis de placerer deres kontor i kommunen.</p>	

	Elise Larsen:			
11.1	Der arbejdes på den anden side af vores sommerplads om sommeren, og der er meget trafik når jagtsæsonen på rensdyr og moskusokser skydes i gang. Der har været sprængninger i vandet. Hvor længe vil man fortsætte med dette, for det er farligt, og der kan ske uheld?	<p>Sikkerheden er i højsædet. Der stod en mand og holdt øje med sprængningerne, og hvis der var en båd på vej, blev sprængningen stoppet.</p> <p>Det var nødvendigt at springe i vandet, men vi har ingen fremtidige planer om at springe i vandet.</p>		

Borgermøde i Maniitsoq 8. maj 2015 kl. 19.00 – 22.00

Ca.50 mødte op

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
	Morten Siegstad:			
12.1	<p>Hvilken by vil Hudson Resources bruge som base, når minedriften starter. Skal der oprettes arbejdsplads til at servicere Hudson Resources?</p> <p>Hvor store krav har Hudson Resources til uddannelsesniveau eksempelvis for maskinførere?</p>	<p>Med hensyn til hvor kontoret skal være placeret, kommer de fleste aktiviteter være meget ved minen. Der vil højst være behov for to ansatte, som umiddelbart kommer til at ligge i Kangerlussuaq, som ligger tættest på.</p> <p>Hvad angår krav om hvilken uddannelsesbaggrund der skal være for at få en ansættelse, så kommer vi til at skrive en liste over behovet for maskinførere, rengøringspersonale, catering, elektrikere og mekanikere, som skal servicere entreprenørmaskiner og biler. Vi sætter et uddannelsesprogram i samarbejde med Råstofskolen. Eksempelvis for maskinførerne vil det være anderledes at føre de store dumpere 10 km ned ad bakken, som skal køre i retræte i stedet for at bruge bremsen.</p>		
12.2	<p>Hvilken by vil Hudson Resources bruge som base, når minedriften starter. Skal der oprettes</p>	<p>Med hensyn til hvor kontoret skal være placeret, kommer de fleste aktiviteter være meget ved minen. Der vil højst</p>		

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
	<p>arbejdsplads til at servicere Hudson Resources?</p> <p>Hvor store krav har Hudson Resources til uddannelsesniveau eksempelvis for maskinførere?</p>	<p>være behov for to ansatte, som umiddelbart kommer til at ligge i Kangerlussuaq, som ligger tættest på.</p> <p>Hvad angår krav om hvilken uddannelsesbaggrund der skal være for at få en ansættelse, så kommer vi til at skrive en liste over behovet for maskinførere, rengøringspersonale, catering, elektrikere og mekanikere, som skal servicere entreprenørmaskiner og biler. Vi sætter et uddannelsesprogram i samarbejde med Råstofskolen.</p> <p>Eksempelvis for maskinførerne vil det være anderledes at føre de store dumpere 10 km ned ad bakken, som skal køre i retræte i stedet for at bruge bremsen.</p>		
12.3	<p>Minen kommer til at have brug for varer og personaletransport. De tidligere Seqi-arbejdere skal arbejde i minen, og skal dermed hjem, og der kan være problemer med skibstrafik i Kangerlussuaq ifm islæg.</p>	<p>Der vil være rigtig meget persontransport, både fra Maniitsoq og Sisimiut. Der er ikke meget at hente af mad i Kangerlussuaq. Så madvarer vil skulle blive fragtet med passagerbådene.</p>		

	John Olsen:			
13.1	<p>Det er anbefalelsesværdigt, at hovedkontoret placeres i Maniitsoq, også fordi Maniitsoq er tættere på minen end Kangerlussuaq.</p> <p>Hvilke sprogkrav skal der være til de ansatte?</p>	<p>Vi har en diskussion kørende om hvilke sprogkrav der skal være. Vi kan sagtens køre med grønlandsk i dagligdagen, men engelsk skal bruges i forbindelse med for eksempel ulykker.</p> <p>Vi har talt om, at der kan være sprogundervisning i grønlandsk, dansk og engelsk. Vi har pt ikke sat os fast på hvilken sprogkrav der skal være, men det nytter ikke at påtvinge arbejderne at tale engelsk, hvis 80 procent af dem er grønlandssprogede.</p>		

	Pavia Lyberth:			
14.1	<p>Mit spørgsmål handler om arbejdsmarked. Jeg har været i Maarmorlik som mine arbejder, og der var gode arbejdsforhold, hvor hver sproggruppe havde hver deres tillidsrepræsentant. En tidligere Seqi-arbejder har fortalt, at der har været problemer med kammerateri ved Seqi-minen, hvor de grønlandske medarbejdere blev afskediget. Jeg vil derfor spørge om tillidsrepræsentant ordningen i Maarmorlik vil blive anvendt af Hudson Resources?</p> <p>De involverede bliver straks hjemsendt hvis der er skænderier og konfrontationer pga. træthed. Hvordan har man tænkt sig at håndhæve det her?</p>	<p>Social mobning vil ikke være accepteret, vi vil gøre hvad vi kan for at undgå mobning og social afkastning. Det kan være en ide, at have tillidsrepræsentanter for hvert tre sprog.</p>		

	Ruth Heilmann:			
15.1	<p>Hvornår åbner minen?</p> <p>I forbindelse med mineralerne på Qaqortorsuaq, så er værdien af diamanter gået ned. Hvordan ser det ud med anorthosit?</p> <p>Uddannelse af minearbejdere foregår på Råstofskolen i Sisimiut. Jeg mener at forberedelse går for langsomt. Der er ikke balance mellem Sisimiut og Maniitsoq, og Maniitsoq har også brug for at blive udviklet. Der er alt for stor forskel mellem de to byer i dag, for der er 100 uddannelsespladser i Sisimiut, nu hvor der også skal være ingeniøruddannelse.</p>	<p>Vi er klar til at komme i gang, men der er en høringsproces og en beslutning, som skal følges. Men vi regner med, at kunne komme i gang i slutningen af næste år.</p>	<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Det er rigtigt, at skabelse af arbejdspladser helst skal være så spredt som muligt. Det er derfor, der er et ønske om at samle på alle holdninger. Vi hører det, og dit ønske, som handler om Maniitsoq er forståeligt. Naalakkersuisut har et ønske om at skabe udvikling så bredt som muligt. Du har ytret dit ønske, og vi tager det til efterretning og vi tager det med i vægtskålen, når der skal tages beslutning.</p>	
	Mads Petersen:			
16.1	<p>Vi har et ønske om at der kommer flere arbejdspladser til Maniitsoq, og derfor bør alle svare. Desuden bør hovedkontoret ligge i Maniitsoq og ikke i Sisimiut.</p> <p>Der blev sagt under fremlæggelsen, at der er behov for 10 grønlandsk arbejdskraft ved anlægsfasen. Der er sikkert nogle, som er interesseret i at arbejde under anlægsfasen. Hvilken uddannelsesbaggrund skal</p>	<p>Der vil være holdskifte, men hvordan det bliver, er ikke fastlagt endnu. Der bliver åben forhandling, for det kommer også til at komme an på om man er familiefar eller ungarl.</p>	<p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Der skal indgås en IBA-aftale, som skal forhandles løbende så længe der er aktivitet i minen. Erfaringerne fra rubinminen ved Qeqertarsuatsiaat kommer vi til at høste godt fra, når vi skal forhandle vores IBA-aftale med Hudson Resources.</p> <p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv,</i></p>	

	<p>de 10 arbejdere have? Hvilke tanker har I med IBA?</p>		<p><i>Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>En canadisk ekspert i IBA var på besøg i mandags, for at fortælle om erfaringerne med IBA i Canada. Kommunerne kommer til at få stor erfaring med IBA-aftalerne, så de kan udveksle viden. Lovforslag til rammen om IBA tages op af Inatsisartut til efteråret. Hvilke krav skal der være til arbejdspladser? Der skal være krav om at benytte grønlandske virksomheder. Også så vidt som muligt når det kommer til forsyning.</p> <p>Formålet er, at råstofaktiviteter skal være til gavn for nærsamfundet så meget som muligt. Uanset hvilken virksomhed der bliver brugt vil der i IBA-aftalen være forpligtelser hvad angår praktikpladser og lærepladser. I kan også komme med krav eksempelvis omkring interesser og sociale arrangementer, som vedrører kulturelle og sportslige arrangementer. IBA-aftalen vil blive formet efter hvilke krav i fremkommer med. Så skal vi, Naalakkersuisut, Qeqqata Kommunia og Hudson Resources sætte os sammen, for at finde frem til den bedste form.</p>	
--	---	--	---	--

			<p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Siden før kommunesammenlægningerne har vi krævet, at der ikke skal være hovedkontor i Nuuk. Dette er vi ved at nå. Det er muligt, at hovedkontoret kommer til at ligge i Maniitsoq eller et andet sted i Qeqqata Kommunia. PÅ den baggrund håber jeg, at det vil lykkes dem, at starte minen.</p>	
--	--	--	---	--

	Siverth K. Heilmann:			
17.1	<p>Denne mere til orientering. Jeg fik et opkald fra Kangaamiut, som fortæller at der ikke er problemer med mineprojektet, så kom dog i gang.</p> <p>Råstofudvalget har allerede taget godt imod det ret sikre mineprojekt. Derfor regner jeg med at minen åbner medmindre der er modstand fra befolkningen. Men dette projekt er ikke som Kvanefjelds-projektet, så jeg kan ikke se, hvad problemet skulle være.</p> <p>Når der er tale om grønlandsk arbejdskraft, så er det vigtigt, at understrege, at befolkningen i Maniitsoq har stor lyst til at arbejde. Hvor mange vagtskifter skal der være, hvor lang arbejdstid skal de have af gangen og hvad kan skaffes lokalt?</p> <p>Jeg har været på rensdyrjagt i området siden 1970'erne, og jeg kan ikke se noget problem i at minen åbner.</p>	<p>er vil være holdskifte, men hvordan det bliver, er ikke fastlagt endnu. Der bliver åben forhandling, for det kommer også til at komme an på om man er familiefar eller ungarl.</p>		

	Gerhardt Kreutzmann:			
18.1	Der er ingen problemer med denne mine. Men der skal bygges en havn på et sted med kraftig strøm. Mon der er planer om at bygge en speciel havn? Strømmen kan have en hastighed på op til 8 knob.	Der skal bruge jernplader, ligesom i havnen i Sisimiut. De store skibe har ingen problemer med strømmen, men der vil nok være det for de mindre både. ----- Vi giver oplysningerne videre til vores ingeniører.	<i>Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet Mala Høy Kúko:</i> Det er rigtigt, at Søndre Strømfjord har kraftig strøm. Meget store skibe kommer til at komme til i fjorden, så vi tager denne information til efterretning.	
	Minik Josefsen:			
19.1	Der er lovgivning omkring arbejdsforhold, som arbejdsgivere skal følge. Hvordan har I tænkt jer, at de skal følges? Skal der være arbejdstilsyn på stedet, eller bliver det arbejdernes eget ansvar? Skal arbejdspladsen blive kontrolleret? Jeg har fået at vide af Råstofskolen, at vi skal bruge de rigtige udstyr. Hvilke planer har myndighederne for at arbejdspladsen følger de rigtige regler?		<i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i> Reglerne skal selvfølgelig følges, men vi har allerede krævet at sager om arbejdsmiljø skal overføres til Grønland fra den danske regering. Der er nedsat en arbejdsgruppe til at kikke på hvor meget det kommer til at koste at overføre arbejdstilsyn til Grønland, og hvor mange arbejdspladser det drejer sig om. Vi skal også undersøge hvad det vil betyde, når vi selv skal til at finansiere opgaven. Der er en forestilling om, at arbejdsgivere skal være med til at finansiere arbejdstilsynet, men hvilken model der skal bruges er ikke på plads endnu. Men vi regner med, at vi tager det op til	

			<p>Inatsisartut i 2016.</p> <p>Arbejdstilsynet har et kontor her i Grønland, og det er rigtigt, at det har et stort ansvar for at sikre sikkerheden på arbejdspladsen. Naalakkersuisut har det i forvejen med i sine opgaver. Opgaven kan tidligst blive overtaget i 2017. Tilsyn skal ske sikkert, og vi har i selvstyret et ansvar for, at råstofsektoren følger reglerne. Der skal også være nogen til at overvåge, at afgifterne bliver betalt.</p> <p>Arbejdernes helbred må ikke blive skadet. Derfor er det rigtigt at følge reglerne.</p>	
	Jan Boller:			
20.1	Hvordan kommer det til at foregå hvad angår aften- og natarbejde? Hvilken overenskomst skal benyttes? SIK? Hvor meget kommer til at få i løn?	Der skal være et hold for maskinførerne, og i minen og fabrikken skal der være to-holds-skifte. Hvad angår lønningerne skal vi konkurrere mod rubinminen, så markedskræfterne kommer til at afgøre lønniveauet. Men vi kommer til at følge de regler der er i landet.		

	Klaus Berthelsen:		
21.1	<p>Jeg vil blot komme med en advarsel. Jeg har været skipper og har stor viden i at sejle der omkring. Jeg vil gerne fortælle, at fjorden har meget strøm. Under uddannelsen som skipper har jeg lært meget, men har lært endnu mere som skipper. Jeg vil derfor advare om det farlige ved stedet. Når man sejler mod strømmen på 10 knob kan der være så meget strøm, at man ikke kommer nogen steder. Så selvom skibene er stærke, kan der være problemer. Især når vinden kommer. Derfor må man virkelig vide hvad man laver. Jeg vil ikke være belærende, men jeg vil gerne fortælle om hvilke udfordringer der er i sejlads med kraftig modstrøm. I er velkommen til at spørge mig for mere information.</p>	<p>Vi har noteret advarslerne. Vi er i gang med at forhandle om hvilken isklasse skibene skal have. Vi kommer dog også til at bruge nogle med erfaring i at sejle i norske fjorde.</p>	

	Karl-Erik Karlsen:			
22.1	<p>Jeg har også arbejdet i råstofsektoren i flere år, og vil byde dem velkommen. Jeg vil anbefale, at der også skabes uddannelse i Maniitsoq. Det er korrekt, det han sagde om at blive fjeldtosset, for jeg har set det, når vi arbejdede i grotter flere måneder ad gangen.</p> <p>Canadiske tunnelgravere blev tilkaldt, fordi grønlænderne ikke havde den uddannelse. Det ville ellers være optimalt at skabe en uddannelse i Grønland. Mange unge kommer til at mangle arbejde. Jeg har erfaringer med at folk ikke kunne arbejde særlig længe ad gangen. Uddannelsen bør være ude i naturen, så de med det samme finder ud af om de kan arbejde ude i naturen. Ellers byder jeg Hudson Resources velkommen.</p>			

	Jakob Gideonsen:			
23.1	<p>Vedrørende kontrolfunktion. Hvem vil sikre, at kravene bliver opfyldt?</p> <p>I Seqi regnede man ellers med, at der ville være 50 års arbejde, men minen blev lukket efter 5 år. Hvilken aftale om lukning har man tænkt sig at indgå med Hudson Resources? Hvordan skal minen efterlades?</p>	<p>Det bliver meget nemt at kontrollere hvad vi får ud af landet. For alt hvad der skal skibes skrives ned i en logbog. Der kommer også til at stå på lister i Europa og USA, hvor meget de har lastet af.</p> <p>Hvis vi lukker, går konkurs eller vi alle dør så skal det efterlades sådan som vi er kommet til.</p>	<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Der står i råstofloven, at der skal føres tilsyn med alt der tages op af minen. Skattestyrelsen kommer til at holde øje med minen, for at sikre at afgiften (royalty) samt person- og selskabsskatter bliver betalt. Der vil være skarpt tilsyn for at sikre, at Grønland får de penge, det har ret til.</p> <p>En del af aftalen med mineselskaber er, at steder bliver efterladt sikkert, og at området bliver ryddet op sådan at det så vidt som muligt er ligesom da de kom til området. Derfor er dette krav i forvejen i råstofloven.</p> <p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Det er dejligt at se og høre den store interesse der er for mineprojektet. Nu har vi været i Kangaamiut og Maniitsoq, og begge steder taler om, at starte minen så hurtigt som muligt. Vi mangler fortsat fire andre bosteder. Hvis de ønsker det samme, får Naalakkersuisut og Hudson Resources</p>	

			at vide, at vi ønsker start af minen så hurtigt som muligt. Høringen varer indtil den 29. maj, så der er stadig mulighed for at spørge eller give oplysninger om viden videre.	
--	--	--	--	--

Borgermøde i Itilleq 9. maj 2015

Ca. 12 mødte op

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
	Elias Dahl:			
24.1	Hvad angår arbejdsmarked, hvordan kan vi fra Itilleq søge jobs i minen? Hvilke muligheder er der for ufaglærte?	Vi vil have træningsprogrammer, så vi samarbejder med Råstofskolen i Sisimiut. Hvis man har noget erfaring med gravemaskiner el. lign., så skal man op til en lille prøve for at vise hvor god man er til det. Der vil også være stillinger, som maskinpasser. Der skal være noget til at overvåge og gøre rent der hvor sten knuses. Vi skal også bruge rengøringspersonale og alt-mulig-mænd. Til den slags stillinger kræver vi ingen gymnasieuddannelse. Det vi ligger meget vægt på, det er at folk kan arbejde i grupper og kan være sociale uden at få fjeldkuller.	<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Jeg kan tilføje, som min departementschef sagde. Vi skal gøre en indsats for at mulig arbejdskraft kommer på kurser i Qeqqata Kommunia. Vi skal i samarbejde med kommunen planlægge hvad der skal ske. En af de områder der skal undersøges er hvem der kan arbejde, når Hudson Resources skal til at finde arbejdskraft. Dette skal ske i tæt samarbejde mellem Selvstyret og kommunen.</p> <p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Det er meget vigtigt, at borgere i kommunen bruges som arbejdskraft. For hvis de ikke kommer fra kommunen, betaler de ikke skat til</p>	

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
			kommunen. Derfor skal vi gøre en indsats for at sikre, at arbejdspladser på minen bliver tiltrækkende for borgerne i kommunen.	
24.2	Spørgsmål til en af dem der fremlagde. I dag sejler man forbi Itilleq på vej fra Sisimiut, når der er forsyninger. Der er ellers tættere på fra Sisimiut til mineområdet igennem Itilleq. Mon der vil være mulighed for forsyning den vej?	Vi vil have, at når vi skal skifte folk fra Maniitsoq, Sisimiut, Kangaamiut og herfra, så skal vi benytte både herfra. De kan eksempelvis tage fisken med fra Itilleq, så I slipper for at sejle hele vejen rundt til minen. Det ville være billigere for jer.		
24.3	Det er underligt, at de store undersøgelser af dyr i området har vist, at der næsten ingen dyr er, for området har mange dyr. De senere år har moskusokser vandret fra Kangerlussuaq mod den landsdel, så mineprojektet vil helt klar have indvirkning, vi kan regne med at der vil være effekter i området. Vi kan regne med at vi får færre moskusokser, for fangerne er begyndt at fange moskusokser der.	Vi har set en moskusokse på to en halv sommer.	<p><i>Ole Geertz-Hansen, Naturinstitut:</i></p> <p>De undersøgelser vi kender til hvad angår moskusokser, viser at der ikke er så mange i området, men det er vigtigt, at du indberetter det du ved, så dette kan blive registreret.</p> <p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Naturinstituttet har lavet deres undersøgelse ud fra jægnernes indberetninger. De arbejder videnskabeligt ud fra hvad jægerne selv har indberettet.</p>	

24.4	Vandet fra søen til affald fra minen kommer til at komme ned til vores fjord. Det siges ellers at der kun vil være lidt effekt, men en elv er en del af vores ørredfangststed, så det er tankevækkende hvad der kan ske med ørrederne i fremtiden.		<p><i>Ole Geertz-Hansen, Naturinstitut:</i></p> <p>Der er regnet på de påvirkninger der vil være i søen og i området. Der er et stort sikkerhedsmargen i beregningerne. Det kommer til at tage 8 år fra mineaffaldet bliver lagt ned i søen til det når ned til fjorden.</p>	
24.5	Fondene i Qeqertarsuatsiaat, hvordan er de oprettet? Hvad kan vi gøre her?	Vi vil oprette fonde, som man kan søge til vedr. uddannelse, sport og sociale arrangementer. Disse er under forhandling, så vi kan ikke sige præcis hvordan de bliver, men der vil være nogen til at bestyre de fonde.	<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>I skal selv afgøre hvilke behov I har her i bygden, for jeres behov kan være anderledes end behovene i Kangaamiut, Sisimiut, Maniitsoq og Kangerlussuaq. Derfor må I selv afgøre hvilke krav I vil have, og send dem til kommunen. I må selv diskutere hvad I ønsker at kræve.</p> <p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Vi skal i den nærmeste fremtid skrive til byer og bygder for at høre hvilke ønsker I har hvad angår IBA-aftalen. Jeg mener, at Itilleq står i en særlig situation i Qeqqata Kommunias planlægning, fordi bygden ligger så tæt på minen, så der skal være årvågenhed omkring det.</p>	

24.6	Selvom det ligger langt væk, vil man så kunne jage i området?	Der er et sikkerhedsmæssigt aspekt i det. Der er vildfarende kugler og vi bruger store maskiner. Men de kører trods alt kun på vejen. I de 13 år vi har arbejdet her i Grønland har det været forbudt at have rifler i lejren, efter at en i lejren syntes at han skulle have hare til aftensmand. Han ramte ikke en hare, men et telt. Siden har det været forbudt at have våben i lejren.	<p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Der blev spurgt, om man fortsat kan benytte fangsteder der ligger indenfor jeres tilladelsesgrænse.</p> <p><i>Jørn Skov Nielsen, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel:</i></p> <p>Hvis Hudson Resources får tilladelse til udnyttelse, så må de også respektere, at man må jage. Men der er selvfølgelig en sikkerhedsrisiko i området, så minen kan sige, at man ikke må skyde her. Men, man må ikke jage som minearbejder, men man må som lokal arbejder jage i sin fritid.</p>	
	Jens Martin Beck:			
25.1	Hvis man er maskinfører i forvejen, har man så mulighed for at blive ansat?	<p>Når vi nærmer os starten af minen, vil vi lave en liste over ledige jobs som bliver tilgængelige. Maskinførerstillingen skal til en prøve. Dumperne skal køre ned af bakke, så man skal køre dem på retrateren og ikke på bremsen. Derfor skal man lære at betjene dem. Hvis man består, så kan jeg ikke se et problem i at ansatte folk her fra og andre steder i kommunen. Vi kommer til at prioritere folk her fra kommunen.</p> <p>-----</p>	<p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Jeg var meget gangsbesværet da vi var i Kangaamiuni i går, så de måtte køre mig. Derfor er de allerede i gang med at træne. Der er ingen der må føle sig mindre værd. Man bliver bedre med træning, og man må starte et sted.</p> <p><i>Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet Mala Høy Kúko:</i></p> <p>Under borgermøderne har der været</p>	

		<p>Vi vil iværksætte sprogundervisning ved minen, p dansk eller engelsk, og så kan det være jeg skal gå til grønlandsk.</p>	<p>en del snak om, at man skal kunne engelsk pga. sikkerheden.</p> <p>-----</p> <p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Selvfølgelig skal man ikke lade sig stoppe, fordi man ikke kan engelsk. Men det vil være vigtigt for sikkerheden. Men det skal man ikke lade sig stoppe af, for det kan man lære.</p> <p>I skal være opmærksomme på IBA-aftalen, som kommer til at give fordele til de lokale. I Qeqertarsuatsiaat har man lave fonde, som kan bruges i bygden, så I skal overveje hvilke fordele I kan få her i Itilleq. I skal give input til kommunen omkring hvad I ønsker at få her i Itilleq. I ved selv bedst hvad I har brug for, så start med at tænke allerede fra på mandag. Vi må benytte erfaringerne fra Qeqertarsuatsiaat og gøre dem bedre. I mangler noget, så I skal gøre en indsats for at komme i betragtning. Dette er en anbefaling.</p> <p><i>Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet Mala Høy Kúko:</i></p> <p>Borgerne i Kangaamiut og Maniitsoq</p>	
--	--	---	--	--

			talte om, at der skal leveres grønlandske råvarer til minen, fordi der skal være grønlandsk arbejdskraft. Jeg vil anbefale, at I også skal levere grønlandske råvarer til minen.	
--	--	--	--	--

	Tukannuaq Dahl:			
26.1	<p>Hvis der kommer forurening kommer ørrederne til at komme i dvale. Hvilken konsekvens vil det have på ørrederne? Søerne skulle være forbundet?</p>	<p>Det ene vandfald fra søen er for høj til, at ørrederne kan komme til.</p> <p>Hvad angår rensdyr i området, fortæller Jim (Jim Cambon, vicedirektør for Hudson Resources), at rensdyrene begynder at græsse i området igen, når de har vænnet sig til støjen fra minen. I Canada har rensdyrflokkene helt andre størrelser. 15.000 rensdyr gik igennem en mine efter 3 år, så de måtte stoppe arbejdet mens de gik igennem. Vi har arbejdet længe i Sarfartooq. Der kørte en generator. Trods det var der mange rensdyr og rigtig mange moskusokser. De plejer at være ved teltene, og fordi vi ikke skød efter dem, var de vant til os. Jeg tror, at rensdyrene kunne mærke, at vi ingen rifler havde.</p> <p>-----</p> <p>Vi kan nok ikke modtage dankort. Der skal betales kontakt, men derudover samarbejder vi med Tele Greenland om at få en telefonforbindelse, så der vil være mobildækningen i området. Det vil højne sikkerheden også for jægerne på den anden side af fjorden. Og hvis der er behov for hjælp kan vi hjælpe. Vi kommer også til at have en sygeplejerske eller en sygehjælper.</p>	<p><i>Ole Geertz-Hansen, Naturinstitut:</i></p> <p>Undersøgelser viser, at der ikke er ørreder i de søer der ligger ved minen. Der er kun hundestejler.</p> <p>-----</p> <p><i>Ole Geertz-Hansen, Naturinstitut:</i></p> <p>I Alaska er der en påvirkning fra minen på op til 15 km afstand, så der er forskellige meninger om det.</p> <p><i>Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet Mala Høy Kúko:</i></p> <p>Da vi var i Maniitsoq, sagde borgerne, at uanset hvad der startes op har vi alle et medansvar. Hvis I bliver opmærksomme op noget der bør rettes op skal I meddele dette. Det er jeres ansvar.</p> <p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Der var en fra Kangaamiut, som spurgte om der vil være mulighed for at tanke ved minens havn. Der er åbenhed om det, så I vil ikke behøve at skulle tanke rigtig meget for at sejle i området.</p>	

		Vi kommer til at være en lille hjælp – måske en stor hjælp, hvis nogen kommer i nød.		
26.2	Pilersuisoq mangler eksempelvis tøj i sit varesortiment. Når der kommer flere kunder vil der mon komme flere varer til butikken her?	Jeg tror, at vi vil benytte os af KK Engros, som er underleverandør af Pilersuisoq.		
26.3	Spørgsmål om fredning. Jeg har hørt at man har tænkt sig at gøre fjordbunden til et fredet sted. Hvad vil det betyde?		<p><i>Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet Mala Høy Kúko:</i></p> <p>Området er blevet foreslået til UNESCO ligesom Isfjorden ved Ilulissat, men jeg har ikke hørt noget om dette hvad der skal ske med området her.</p> <p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>UNESCO-fredning kommer ikke til at have betydning for fiskeri og fangst. Det er faktisk omvendt, for man skal vise hvorfor man har kunnet leve af fiskeri og fangst i området i alle de mange år. Det er ikke meningen, at UNESCO-fredninger skal være glansbilleder. Formålet er, at de fredede områder skal vise hvordan de bliver benyttet.</p>	
26.4	Jeg håber at få tydeligere oplysninger hvad angår jagt, når			

	planerne om minen er mere fremskreden.			
--	--	--	--	--

Borgermøde i Kangerlussuaq 9. maj 2015 kl. 19.00 – 22.00

Ca. 50 mødte op

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
	Niels Erik Rasmussen:			
27.1	Hvilken slags mineraler er der i området? Hvor lang tid har I planer om at holde gang i minen?	Der er ingen tungmetaller og ingen radioaktive stoffer i området. Det er en meget kedelig sten. Levetiden for minen er hvid prik 20 år. Det er den hvide prik her på præsentationen. Det er det vi har beregnet i rapporten. Men der er anorthosit til flere generationer.		
27.2	Kan vi selv lave anorthosit om til glasfiber?	Der er et kort svar til det spørgsmål – nej. Ovnene kræver utrolig meget strøm og minen ligger et dumt sted i forhold til elproduktion, som vi selv ikke kan lave. Hvis der var et vandkraftværk eks. til Alcoas aluminiumsværk, så kunne blive muligt. Men vi kan ikke selv.		
	Fritz Baumann Petersen:			
28.1	Minen skal være åben 9 måneder om året, og samtidig vil I rekruttere grønlandsk arbejdskraft. Hvad har man tænkt sig at gøre med arbejderne i de tre måneder?	Den periode på 9 måneder er fjorden farbar. Når det ikke er farbart mere vil stadig arbejde med at vedligeholde maskiner og udstyr, holde ferie og ellers forberede os til det første skib, som kan tage anorthosit med.		

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
28.2	Den hvide prik kan holdes i gang i 20 år, og restproduktet skal i søen. Er der plads til 20 års minerester i søen?	Ja. Sandpulver pumpes op med vand og pumpes ud i søen. Vi arbejder meget ihærdigt med at minimere det der pulveriseres. Ideelt, så vil vi kun hælde 4 % i søen. For det der pumpes ud i søen har en værdi. Der er brugt diesel for at knuse det, så det der pumpes ud skal være minimalt.		
	Adam Lyberth:			
29.1	Jeg vil gerne rose jer, hvad angår Orchideer. Det er rosværdigt, at I har bygget vejen udenom orchideeområdet.	Vi måtte lave et ekstra sving, og for at lave det måtte vi springe 200 kubikmeter sten.		
	Flemming Bisgaard:			
30.1	Hvor stor er selskabet Hudson Resources?	Det er et 12-13 år gammelt aktieselskab, som bliver handlet på børsen i Toronto. Regnskaberne er offentlige og der er 700 aktier. Der er tre ansatte i selskabet Jamie Tuor, Jim Cambon og jeg. Når vi er ude i felten har vi ansat hvad vi skal bruge, i nogle sæsoner op til 35 mand. Især efterforskning af diamanter og sjældne jordarters metaller kræver mange specialister. Dette her er mere enkelt, så vi kunne næsten gøre det selv.		

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
30.2	Er der andre lignende miner i verden?	Der findes kun sådan et område med de mineraler i Kangerlussuaq-området. Vi håber, at når pengene begynder at flyde, at kunne bruge de penge vi tjener til at finde nye områder i Grønland. Vi har været her i Grønland længere end alle andre selskaber.		
30.3	Hvad er dagsprisen for det sand i dag, og hvor følsom er man over for en prissvingning?	<p>Det er et industrimineral, og der er meget stor konkurrence, så der er ingen specifik pris, men ca. 150 til 200 amerikanske dollar pr. tons leveret til fabrikken. Men vi tror at prisen vil gå op, for det anorthosit-sand er unikt. Det er et godt produkt.</p> <p>Den største konkurrent med samme kvalitet, ligger mange kilometer væk – månen. Der er lignende kvalitet i Norge, men det ligger i et naturreservat.</p> <p>De ovne der smelter sandet om til glasfiber kører i 20 år, når det først er blevet tændt, så vi er ret sikker på, at der vil være behov for de sand i hvert fald i 20 år.</p>		

	Hans Lyberth:		
31.1	Prøver har vist kobber, hvad betyder det?	Det højere kobberniveau er naturligt, som siver ud af stenene i nærheden. Der er højere kobberniveau ved baseline. Det er fra før os. Det kan vi ikke gøre noget ved nu. Der er taget vandprøver, som er i laboratoriet nu. Det er naturligt højt niveau pga. de mineraler der er i området.	
	Jesper Høy:		
32.1	Er der mulighed for at man kan købe aktier i selskabet?	Børsen åbner på mandag, og der kan du købe en aktie for 44-45 cent. Jeg vil foreslå, at man kontakter sin bank som kan handle for en. Vi vil ikke selv gå ud og råde folk til at købe, for hvis prisen går ned får vi mange fjender. Man skal være opmærksom på at aktiemarkedet går op og ned.	

32.2	Er der konkurrence på glasfiber og kulfiber?	Kulfiber er stadig meget dyrt, men glasfiber har en egenskab, som gør, at eksempelvis kan bruges til vindmøller. Fremtiden er usikker. Det næste bliver måske nanorør.	<i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i> Det er meget vigtigt, at borgerne i Kangerlussuaq sætter sig ned og overvejer grundigt hvad I vil kræve ifm. forhandlingerne om en IBA-aftale. Eksempelvis har rubinminen ved Qeqertarsuatsiaat i IBA-en oprettet fonde til gavn for borgerne. Vi skal have råd fra borgerne i Qeqertarsuatsiaat om, hvordan fondene skal bygges op, så vi kan forhandle med Hudson Resources.	
32.3	Jeg talte med en geolog der skulle på den anden side. Er det en konkurrent?	Ved ikke helt præcist, hvilken projekt de har, men jeg ved, at de leder efter nikkel lidt længere inde i fjorden.		

Borgermøde i Sarfannguit den 10. maj 2015 kl. 11.00 – 14.00

Ca. 18 mødte op

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
	Bjarne Hauthøner:			
33.1	<p>Når man ser globalt på minedrift, og råstoffer, ligger mange af dem i Afrika. Disse anvendes ikke i Afrika, men andre steder i verden. Konsekvenserne er forfærdelige. Ikke ret mange af pengene bliver i landet. Er der rimelige forhold mellem royalties og de værdier der bliver udført?</p>		<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Det er korrekt, at forholdene i Afrika er sådan. Det er derfor at Naalakkersuisut har arbejdet hårdt for at indføre royalties, for at sikre, at vi får del af kagen. Tidligere har man kun fået skatter fra overskud. Ved indførslen af royalties, blev det muligt for os at få noget ud af mineraler og råstoffer, produktet og selskabets overskud. Men dette skal ikke være en byrde for selskabet, så der skal være en balance. Der bør også være fordele ved at drive en forretning, men vi skal også sikre at landskassen fortsat kan have en indtjening.</p> <p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Når man ser tilbage i historien, har der</p>	

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
			<p>kun været indtjening fra personskatter. Vi fik ikke noget ud af selve råstofferne. Nu er der en afgift på 2,5 %, når råstoffet føres ud af landet. Multinationale selskaber i Danmark, såsom Coca Cola, får store overskud, men overskuddet bliver ført ud af landet. Vi kommer til at have afgifter og skatter.</p>	
	Jens Enoksen:			
34.1	<p>De første der udførte grønlandske råstoffer havde ingen effekt på Grønland. Er I til at stole på? Vi vil nemlig ikke være i stand til at se jeres indkomst.</p>	<p>Vi er indforstået med at der er royalties. Det har vi ingen problemer med. Vi håber vi bliver den første mine, som også kan give penge til Grønland, også via royalty.</p>	<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Der var stor debat, da royalty blev indført, men det var for at sikre, at vi fik noget ud af overskuddet.</p> <p>Men der står også i Råstofloven, at selve produktionen skal laves i Grønland så vidt som muligt, sådan at man ikke kun henter råstofferne.</p> <p>Når der er produktion i landet, vil dette skabe endnu flere arbejdspladser, derfor står dette i loven. Men hvor kommer selve produktionen til at foregå henne? Selvfølgelig handler det også om omkostninger. Vi skal altid evaluere</p>	

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
			<p>om vi har arbejdskraften til produktionen, for produktionen kan ikke altid foregå her i landet. Dog ønsker vi, at produktionen skal ske her i landet så vidt som muligt.</p> <p>Vi indførte royalty. Men råstofaktiviteter i landet skal være tiltrækkende, så vi skal overveje afgiftsstørrelsen hele tiden. Hvad angår om Hudson Resources er til at stole på kan jeg sige, at vi har samarbejdet med dem i 13 år nu. Derfor stoler vi på dem på baggrund af det samarbejde vi har haft gennem 13 år.</p>	

34.2	Hvilke sprogkrav vil I have?	I kraft af, at vi kommer til at have en stor grønlandsk arbejdskraft, så bliver grønlandsk hovedsproget. Men der er sikkerhedskrav og instruktioner til maskiner og lign. som kommer til at være på dansk og engelsk. Vi vil udføre sprogundervisning ved minen, så man kan lære de helt grundlæggende udtryk på minen. Men grundlæggende bliver sproget i minen grønlandsk og dansk.		
------	------------------------------	---	--	--

34.3	Hvad angår jagtdyrene, man må vel forvente at de flytter sig, når der kommer larm fra sprængninger mv. i området?		<p><i>Ole Geertz-Hansen, Naturinstitut:</i></p> <p>Vi regner med, at der indenfor 5 km vil være færre rensdyr i området. Men alle er nok interesseret i at holde øje med om det bliver tilfældet, men jeg tror ikke det vil give store problemer. Der vil være lokal effekt. Men hvis man ikke finder dyrene lige der, finder man dem et andet sted.</p>	
	Karen Najaaraq Sakæussen:			
35.1	Der kan ske uheld på arbejdspladser, så jeg vil høre hvilke planer der er hvad angår sundhedsområdet.?	Sikkerhed er meget vigtig. Og det kan være farligt at arbejde ved minen, for der vil være store maskiner. Ved ansættelsen vil det være vigtigt, at folk kan arbejde sammen og forstå hinanden. Der vil være en sygeplejer, som kan tage sig af de daglige opgaver. Ved store problemer er der en redningshelikopter i Kangerlussuaq. Men jeg håber at det aldrig sker et stort uheld.		
35.2	Dem med børn og familier, kan de være ved minen eller er det kun ungarle?	Nej, der kan ikke være familier boende ved minen. Kun arbejdere må være der.		

	Ludvig Sakæussen:		
36.1	<p>Naajaat eller Qaqortorsuaq ligger tæt på os. Der er planer om at hente 200 tons om året i starten og fremadrettet 500 tons. Der har været planer om at bygge en vej mellem Kangerlussuaq og Sisimiut i rigtig mange år, og byggeriet er ikke startet op endnu. Hvad vil minen have af betydning for planen om vejen? Kunne der eventuelt være en vej mellem minen og Kangerlussuaq?</p>	<p>Vi kommer ikke til at bruge den vej, for der er et stort fjeld imellem. Vi har ingen planer om at bygge en vej til Kangerlussuaq.</p> <p>-----</p> <p>Vi samarbejder med Tele Greenland, som undersøger hvilke muligheder vi har. Måske vil man opsætte en repeaterstation, så vi kan have mobildækning. Ved ikke i hvor stort et område det kommer til at dække, men det vil give større sikkerhed.</p> <p>Vi er villige til, at man kan tanke ved nødsituationer. Vi skal have det helt afklaret om vi må sælge brændstof, men vi er villige til det. Vi vil dog ikke modtage dankort.</p>	<p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Når der er flere selskaber i området, som har en indtjening, kan vi i takt med at vi har en større indtjening bygge en vej.</p> <p>Der er høring til IBA-aftalen om 10 dage, som kommer til bl.a. at indeholde noget, som kan være til fordel for Sarfannguit. Eksempelvis fonde, som det de har i rubinminen ved Qeqertarsuatsiaat. Fondene kan være til sport, uddannelse, kultur eller noget andet. Håber I vil komme med forslag til det.</p> <p><i>Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet Mala Høy Kúko:</i></p> <p>Grønlandsk mad skal leveres til minen, fordi der kommer til at være grønlandsk arbejdskraft. Maden kan leveres fra bygderne. Der skal være oplysning om, hvor forsigtig man skal være ved fangstområderne. Derudover skal der være en del persontransport, fordi der skal være holdskifte. Spørgsmålet bliver så, hvor tit der skal være holdskifte.</p>

			<p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Det var vigtigt for borgerne i Kangaamiut, at der skal være mulighed for at tanke ved minen, når man skal sejle ind til fjorden. Derudover vil Hudson Resources arbejde for, at der er mobildækning i området.</p> <p><i>Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet Mala Høy Kúko:</i></p> <p>Der blev også talt om rifler i lejren, men de har retningslinjer på grund af sikkerheden.</p>	
--	--	--	---	--

<p>36.2</p>	<p>Jeg er overbevist om, at folk vil blive interesseret i at arbejde i minen, når det åbner, for det ligger tæt på. Der er indtil videre ikke fremkommet så mange informationer til bygden, men nu hvor man er kommet i gang med at oplyse, kan det forventes at man arbejder for endnu mere oplysning. Der har ikke været meget debat om emnet. Jeg håber, at interessen vil blive stor, for der er arbejdsløshed i bygden på denne tid af året. Jeg håber minen åbner.</p>	<p>Hudson Resources er et aktieselskab, og hvert aktie koster 44 cent. Vi går ikke ud at sige "I skal købe aktier". Vi vil heller ikke anbefale at man køber aktier, for man kan risikere at miste penge. Det vil Hudson Resources ikke være med til. Det skal være en personlig beslutning. Som aktieselskab vil man nok sige at ens aktieselskab er det bedste, men vi har også set at folk har mistet penge, så vi vil ikke gøre noget.</p>	<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Det er vigtigt, at man forbereder de folk, som ønsker at arbejde ved minen. Næste år vil der blive udbudt kurser for at forberede de kommende minearbejdere. Dette er under planlægning. Selskabet har endnu ikke leveret en liste over hvilke stillinger der vil være ved minen. Når den liste står klar vil departementet i tæt samarbejde med kommunen planlægge kurserne, sådan at byer og bygder i kommunen og andre steder kan levere arbejdskraft. Den plan vil blive fremlagt.</p> <p><i>Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet Mala Høy Kúko:</i></p> <p>Der er mulighed for at købe aktier hos alle råstofselskaber. Da guldminen åbnede, var det også sådan.</p>	
--------------------	--	--	--	--

	Gudmundur Severinsson:			
37.1	Arbejdstiden, hvor længe skal arbejderne være derude ad gangen?	Det er ikke nedfældet 100 %, men vi vil operere med en arbejdsdag på 12 timer, og med 3 uger i minen og to uger fri – som udgangspunkt. Det vigtigste bliver, at finde folk, som ikke får fjeldkuller.		
37.2	Hvornår kan man komme i gang med at arbejde?	<p>Selskabet er klar til at komme i gang, men der er procedurer vi skal igennem. Vi får nok svar efter sommeren, men så er sæsonen forbi for i år. Hvis vi får positivt svar efter sommer, kan vi begynde i foråret 2016.</p> <p>-----</p> <p>Det vil alt sammen være i jobbeskrivelsen, når det kommer ud. Med udgangspunkt leverer vi sikkerhedsudstyr. For vi ligger langt fra sygehuse, så derfor bliver sikkerhed vigtigt. Vi kommer til at levere sko, høreværn, hjelm mv.</p>	<p><i>Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet Mala Høy Kúko:</i></p> <p>Hvem skal levere arbejdstøj? Og hvilken slags sommertøj og vintertøj skal der være?</p> <p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Kender i folk der vil være interesseret i arbejde ved minen?</p>	

37.3	Hvis nogen her i Sarfannguit er interesseret i at arbejde i mine, hvad skal de så gøre?		<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Jeg vil blot henvise til det jeg har sagt tidligere. Når det er afdækket, og når der kommer en detaljeret redegørelse for hvilke stillinger med hvilke kvalifikationer der er behov for, så kan vi først komme i gang med at planlægge kurser og opkvalificeringer. Dette skal ske i samarbejde med kommunen, Råstofskolen og Piareersarfiit. Forberedelsen vil ske i den nærmeste fremtid.</p>	
37.4	Det er nu vi skal gå i gang med at uddanne folk til maskinførere, kantinepersonale mv.			

	Thora Olsen:			
38.1	Vil der være to-holds-skifte?	<p>Når vi springer og kører sten ned til havnen vil det være et hold - altså kun om dagen.</p> <p>Men inde i fabrikken og ved havnen vil der være to-hold-skifte.</p> <p>-----</p> <p>Vi kikker på både, som kan hente mandskab i Sisimiut, Sarfannguit Itilleq og Maniitsoq. Den båd-opgave kan også sættes i udbud.</p>	Borgmester Hermann Berthelsen:	
			Kan det forklares, hvordan skift skal ske?	

Borgermøde i Sisimiut 10. maj 2015 kl. 19.00 – 22.00

Ca. 68 mødte op

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringsvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
	Marius Olsen:			
39.1	<p>Det siges, at der er planer om at overholde de gældende overenskomster for arbejderne, hvilke overenskomster vil blive benyttet? Jeg håber, at de vil blive mere bundet hvad angår aflønninger, når man tænker på overenskomster for faglige organisationer – SIK eller andre. Altså, at det kommer frem, hvilken overenskomst man har tænkt sig at benytte.</p>	<p>Lige nu er vi under ansøgningsfasen, så vi må erkende, at vi ikke er kommet dertil endnu. Vi skal lave et grønlandsk selskab, når vi kommer der til. Vi skal helt sikkert være medlem af Grønlands Erhverv. Hvad angår lønforhold, bliver rubinminen en konkurrent så det bliver markedskræfterne der kommer til at afgøre, hvad vi kommer til at tilbyde i løn.</p>	<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Vi sagde under fremlæggelsen om IBA-aftalen mellem parterne, at alle forhold skal aftales helt ned til den mindste detalje. Det er allerede i lovgivningen, at det skal køre efter loven, og dette skal fremhæves i IBA-aftalen. SIK-overenskomsten har sat en mindste grænse, og der kan aftales noget bedre end det. Ingen bliver sat værre end det.</p> <p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>Som Rune fortæller, kommer der til at være kamp om arbejderne, når andre miner åbner. Konkurrencen vil blive større, som får positive konsekvenser for lønningerne og efterfølgende på samfundet.</p>	

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
39.2	<p>Det siges, at minen vil være i gang i 20 år. Vi har oplevet, at en mine lukkede tidligere end planlagt. Vi blev skuffede. Kan I forsikre, at I holder minen i gang alle årene?</p>	<p>Det mineral vi vil producere er industrimineral – til glasfiberindustri. De har investeret i kæmpe ovne. Når de tænder dem er de tændt i 20 år. Vi har fundet en kunde som er villig til at tage en risiko. De vil have det i de 20 år. Vi vil også inden for kort tid underskrive en aftale med en kunde, som vil garantere for 10 års køb. Når den store kunde flytter til os, vil det have en synergieffekt, sådan at flere fabrikker vil flytte til os. Der er bl.a. en co2 besparelse ved at købe fra os. Det de bruger nu er der meget vand i, som skal dampes ud. Det vi har, er tørt, hvilket er en fordel.</p> <p>De først to år har vi planer om at levere 200.000 tons, og indenfor 5-årig periode har vi en forventning om, at det kommer op til 500.000 tons. Der er potentiale til at afskibe mere og mere på kort tid. Hvad er sikkerhed for at andre udkonkurrerer os? Umiddelbart er der viden om at det findes anorthosit i Norge og Finland.</p> <p>I Norge er der forkerte mineraler i, som ikke er godt. I Finland er det dårligt, så det samme er gældende. Det eneste der kan konkurrere mod os er månen. Det er</p>		

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
		en bid af månen der ligger i Grønland.		
	Naja Thorin:			
40.1	<p>Hvor åben er I for, at I vil give grønlændere kompetence til at fremlægge for jer under præsentationer? At få grønlændere i ledelsen? Vil lønningerne for grønlændere være gode?</p>	<p>Vi har planer om at få fire elever og lærlinge om året, men dette er ikke fastlagt endnu. Vi samarbejder med Råstofskolen, sådan at elever kan prøve at arbejde i minen. Det er forskel på at have en teoretisk indgang og sidde tre uger i minen.</p> <p>Der skal være et samarbejde med kommunen, Jobportalen og Piareersarfiit, så de kan komme i træning inden de kommer ud til os, for at afprøve et arbejde som maskinførere, kokke mv.</p> <p>Der er lige løn for lige arbejde.</p> <p>Hvad angår ledelsen vil sproget være grønlandsk og dansk. Mellemledere skal være tosprogede, mens man derunder kan være grønlandssprogede.</p> <p>-----</p> <p>Et af de vigtigste krav for at være ansat på minen bliver, at man kan samarbejde med mange, og kan holde ud at arbejde i tre uger uden at blive fjeldtosset.</p>	<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Hvis I har lagt mærke til det under præsentationen vil 80 % af de ansatte være grønlændere. Vi skal forsøge at sikre under forhandlingerne, at de 80 % afdækker både de faglærte og ikke faglærte. Det skal ikke være sådan at det først bliver 80 % efter fem-syv år. Der vil være store krav for at realisere det krav.</p> <p>Hvad angår udvikling af grønlandske ledere, er Trainee-ordninger i selskaber ikke noget nyt. Derfor vil der være mulighed for grønlændere at udvikle sig karrieremæssigt i selskabet.</p> <p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>En af de vigtige områder i målene er persontransport-opgaven til og fra minen. Vores mål er, at opgaven gives</p>	

Nr.	Spørgsmål eller kommentar fra høringssvaret	Svar fra Hudson Resources	Bemærkninger fra myndighederne	Ændring i VSB
			til et firma i kommunen.	
40.2	Har Hudson Resources fået udnyttelsestilladelse?		<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Selskabet har endnu ikke fået en tilladelse. Dette kan gives efter høringen er slut. Naalakkersuisut skal tage en beslutning indenfor den tidsfrist der er, så det sker først efter sommeren. Men vi regner ikke med at vi skal vente i 10 år.</p>	
	Erik Jensen:			
41.1	Hvad er Hudson Resources? Hvem samarbejder de med? Det er for at sikre at der ikke er social dumping. Hvad bruger man det mineral til?	<p>Hudson Resources er et canadisk firma, som er i børsen i Toronto. Det er et lille firma. Alle regnskaber er offentlige. Der er ingen samarbejde med skumle firmaer i baggrunden. Det er kun os og vi ejer det 100 %. Vi vil oprette en grønlandsk afdeling.</p> <p>Anorthosit bruges til at lave glasfiber til både. Så forhåbentlig om nogle år kan i sejle med både lavet af grønlandsk sten.</p>		

41.2	<p>Der stod i et hørings svar i NunaMinerals at det også kunne bruges til asfalt?</p> <p>Vil der også være mulighed for at finansiere noget i samfundet?</p> <p>Der har været skræmmekampagne under valgkampen, at det er så farligt at starte minen. Men det er godt, at der er noget godt på vej i Qeqqata Kommunua. Det kan mærkes at den skræmmekampagne nu ikke er eksisterende.</p>	<p>Vi har i vores rapport et forslag om at lave to fonde. Den ene støtter uddannelse, mens den anden skal gå til sport og sociale formål. Den sidste vil vi ikke selv administrere. Vi vil indbetale til den, som kommunen sandsynligvis vil administrere. Når projektet bliver større, vil indskud også blive større. Vi vil ikke selv gå ind og pege på ting der skal støttes, for vi er ikke kompetente til det.</p>	<p><i>Borgmester Hermann Berthelsen:</i></p> <p>I IBA-aftalen der blev nævnt tidligere, skal der indgås aftaler om at oprette fonde ligesom i Qeqertarsuatsiaat. Vi skriver til jer i morgen, sådan at vi kan sætte kravene til IBA-aftalen på sammen. Derfor skal vi overveje hvad det vil kunne have til fordel for i samfundet, som vi ønsker at forhandle ind i IBA-aftalen, om skal være til uddannelse, kultur, sport eller andet.</p>	
	<p>Samson Larsen:</p>			
42.1	<p>Hudson Resources har udført diamantefterforskning, og der har været rygter om, at de udførte tonsvis af sten til Canada. Sten med masser af diamanter. Vi har ikke hørt mere om de diamanter, om de er tilbageført til Grønland eller hvad der er sket med dem. Hvem kommer til at holde øje med de sten I skal udføre? Vil der være mulighed for, at grønlændere kan være medejere af minen?</p>	<p>Angående diamanterne, har vi sendt mange tons sten til laboratorier til undersøgelser. De laboratorier er statskontrollerede, og diamanterne er nu i en bankboks. Det kan Jørn Skov Nielsen svare på.</p> <p>Ja, selskabet er børsnoteret, så I kan købe hvis I vil. Vi vil ikke råde folk til det. Det er noget de selv må afgøre om de vil eller ej.</p>	<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Når vi giver en tilladelse til dem skal det de udfører blive vejet, for at sikre at den rigtige mængde bliver sendt og at royalty betales. Skattestyrelsen bliver kontrollant, og der er gode erfaringer fra, da styrelsen stod for kontrollen af olieboringsforsøg.</p> <p>Minen vil blive overvåget, også selve transporten af mineralet. Derfor er der ingen grund til nervøsitet.</p>	

			<p><i>Jørn Skov Nielsen, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel:</i></p> <p>Selskabet havde tilladelse til efterforskning efter diamanter, som indebar brydning og forsendelse af sten. Man må ikke sælge diamanterne, først når der er kommet en udnyttelsestilladelse. De rå diamanter som de fandt, tilhører selvstyret. For at have lov til at sende diamanter mellem lande skal man være med i en international aftale, Kimberly-aftalen, som Grønland ikke er endnu. Vi har fået diamanterne. Men de ligger i en bankboks i København. De kan ikke indføres endnu før vi er kommet med i Kimberly-aftalen.</p>	
--	--	--	--	--

	Kristian Kreutzmann:			
43.1	<p>Der er ikke mange rensdyr i området, men det er ikke fuldstændigt øde. Når man kommer igennem skyggesiden af Qaqortorsuaq er der dyr.</p> <p>Den kommende mine ser ud til at være et rigtig godt projekt. Søen, som skal bruges til at smide mineaffald i, hvad er beregningerne efter 8 år, hvad angår forurening? Og er søen stor nok til 20 år?</p>	<p>Beregningerne viser, at der sagtens kan være 20 års produktion i søen. Vi håber at vi kan skabe produktion til restproduktet, for vi har skullet bruge penge på at knuse det, så det er spild af penge, at smide det ud.</p> <p>Efter 20 år så vil 85 % af søen være fyldt op. Men vi arbejder for at finde en teknologi til at reducere mængden. Søernes bund i området består af anorthosit, også søbredderne. Vi fylder op med anorthosit, så det er det samme der kommer i. Vi vil selvfølgelig påvirke hundestejler, men de svømmer nok til de næste søer senere.</p>		

	Markus E. Olsen:			
44.1	<p>Hvor meget har man tænkt sig at kontrollere det der bliver udført, og hvordan med arbejdstilsyn? Der er ikke ubetydelige fortællinger om rubinprojektet, som 16. august har fremført. Hvordan har I tænkt jer, at vort lands ressourcer ikke udføres gratis?</p>	<p>Mht. kontrol af hvad vi sender ud og betaler. Det er nemt at holde øje med det vi udfører. Vi bruger en vægt når sandet bliver skibet. Skibet har en form får vægt og materialet vil blive vejet ved modtagelsen i modtagerhavnen. Det vil sige, at sandet bliver vejet tre gange. Anorthosit er ikke af stor værdi, og vi bliver kontrolleret.</p>	<p><i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i></p> <p>Det er meget vigtigt at kontrollere udførsel af råstoffer, for at sikre indtægter til landskassen. Der er forskellige former for royalty-betaling. I vores tilfælde er der afgifter for udførsel af råstofferne. Der kommer protester fra dem med små-skala-projekter. Rubiner ved Qeqertarsuatsiaat har stor værdi. Vi er opmærksomme på protesterne.</p> <p>I denne forbindelse vil Skattestyrelsen og Råstofstyrelsen overvåge og kontrollere minen i samarbejde. Hvad angår Qeqertarsuatsiaat er der en konflikt, fordi tre forskellige har tilladelse til udnyttelse, men der arbejdes ud fra Råstofloven. Men jeg tager din bekymring til efterretning.</p>	

	Angunnguaq Lund Olsen:			
45.1	Da Nalunaq Gold Mine var i gang, tog de kun sydgrønlandere, når man ellers søgte. Hvordan har man tænkt sig at rekruttere her?	Som udgangspunkt vil vi bruge arbejdskraft fra lokalområdet for det vil minimere transportomkostninger. Hvis vi ikke kan finde nok kvalificeret arbejdskraft, så må vi finde dem uden for kommunegrænserne.	<i>Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq:</i> Lovgivning om arbejdsmarked er under udarbejdelse i Inatsisartut. Jobportalen skal bruges som et redskab. Formålet er, at finde kompetent arbejdskraft hurtigere. Der var store problemer med store omkostninger på personaletransport i Nalunaq. Arbejdsgiveren har allerede oplyst, at man forventer fast arbejdskraft fra lokalområdet.	
	Lars K.S. Olsen:			
46.1	Hvornår kan de 10 grønlandske arbejdere komme på arbejde?	Når beslutning om at give os tilladelse til udnyttelse, så begynder vi så hurtigt som muligt. Vi får formentlig en godkendelse efter sommer, men så er sæsonen slut. Derfor regner vi med at vi kan starte i foråret 2016.		